

धनकुटा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना
२०८०/०८१

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
धनकुटा

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय

१.१ जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय

नेपाल विपद्को दृष्टिले अति जोखिमपूर्ण देशहरू मध्ये एक हो। नेपाल विश्वमा भुकम्पका हिसावले ११ औं बाढीको हिसावले ३० औं र जलवायु परिवर्तनका हिसावले ४ औं जोखिमपूर्ण स्थानमा पर्दछ। प्राकृतिक र मानवीय क्रियाकलापका कारण प्राणी जगतमा श्रृजित असहज अवस्था नै विपद् हो। विपद्लाई पूर्ण नियन्त्रण गर्न नसकिए तापनि व्यवस्थापकीय प्रयासबाट क्षति न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ। नेपालको भौगोलिक अवस्थिति, जलवायु परिवर्तनको असर, विषम मौसमी चक्रको प्रभाव र भूउपयोग योजना विनाको पूर्वाधार निर्माणका कारण वर्षेनी प्राकृतिक र मानव श्रृजित विपद्का घटना वढिरहेका छन्। विपद्को गहनताको आधारमा विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकास सघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकार सबैको दायित्व र जिम्मेवारी भित्र पर्दछ। राष्ट्रियस्तरमा विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकासका साथसाथै स्थानीय तहका समस्यालाई प्रभावकारी रूपमा सम्बोधन गर्ने प्रयास भइरहेको छ। सरकारबाट प्रारम्भ भएका विपद् जोखिम न्यूनिकरणका प्रयासलाई सघाउनु र विकास प्रक्रियामा सबै सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गर्नु आवश्यक रहेको छ। सरकारका तीनै तहले योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मुल्याङ्कनमा विपद्लाई मुलप्रवाहीकरण गर्न सकेमा विकास योजनाको दिगोपना सुनिश्चित गर्न सकिन्छ।

विपद् जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५, विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र ह्येगो कार्ययोजना संरचनाले राखेको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नका लागि जिल्लास्तरमा पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ। विपद् व्यवस्थापनको विषय सामान्य खोज उद्धार र राहातको विषयसंग मात्र सिमित नभई समग्र मानव अधिकारको कार्यान्वयनसंग समेत सम्बन्धित छ। विपद् व्यवस्थापन चक्रमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा प्रारम्भिक कार्य हो। यस योजनाले विपद् पश्चात र विपद्को तत्कालीन प्रभाव समाप्त नभएसम्मको अवस्थालाई समेटेको छ। यस योजनाले विपद् परिरहेको समयमा र विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई योजनाबद्ध कार्यान्वयनको खाका तयार गर्छ। विपद् व्यवस्थापनका लागि नेपालले गरेका अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धता, राष्ट्रिय कानून तथा रणनीति कार्यान्वयन र

विपद्का विगतका अनुभवका आधारमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन आपत्कालीन योजना महत्वपूर्ण हुने भएकोले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति धनकुटाले यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८०/०८१ तर्जुमा गरेको हो। मुलत यो योजना आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अवधिभरका लागि कार्यान्वयनमा आउनेछ।

१.२ जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८०/०८१ तर्जुमाको प्रक्रिया

धनुकुटा जिल्लामा विपद्का घटनाबाट हुने क्षति कम गर्न गरिने पूर्वतयारी र यसबाट उत्पन्न विपद्मा परेका व्यक्ति तथा समुदायको तत्काल खोजी, उद्धार, राहत र पुनस्थापन जस्ता प्रतिकार्यका कार्य गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएको योजनाबद्ध खाका नै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना हो। मुलत यो योजना विपद् भएको अवस्थाका व्यवस्थापकीय पक्षसंग सम्बन्धित छ। यो योजना जिल्ला भित्रका स्थानीय तह, विषयगत कार्यालय सुरक्षा निकायको सहकार्य र समन्वयमा सूचना संकलन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गर्ने गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट जारी भएको हो।

१.३ योजनाको उद्देश्य

जिल्लामा हुने सम्भावित विपद् जोखिमका घटनाले निम्त्याउन सक्ने असहजको अवस्था आउन नदिन, विपद् जोखिम रोकथाम गर्न र आइहाले पनि त्यसबाट हुने जनधनको क्षति न्यूनिकरण गर्न, खोज, उद्धार, राहत र पुनस्थापनका कार्यलाई व्यवस्थित गर्नु नै यस योजनाको समग्र उद्देश्य हो। विपद्को समयमा सार्वजनिक स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको तात्कालिक उद्देश्य रहनेछ। यस योजनाका पूरक उद्देश्य निम्नअनुसार छन् :-

- क. बहुप्रकोष जोखिम आँकलन र विश्लेषण तथा नक्शाङ्कन गर्नु,
- ख. विपद् हुने क्षति कम गर्न समुदायमा पूर्वतयारी कार्यहरू गर्नु,
- ग. विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- घ. विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- ङ. उपलब्ध न्यूनतम साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकार र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न

सरोकारवाला निकाय तथा सङ्घसंस्थासँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु।

१.४ योजनाको आवश्यकता

नेपालको भौगोलिक, भौगर्बिक, मौसम, गरिवीको गहनताको अवस्था, खुला सिमाना र सरुवा प्रकृतिका रोगका कारण उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा पर्दछ। विपद् व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये पूर्वतयारी विपद् आउनुभन्दा अगाडी र प्रतिकार्य योजना विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को यो समय ज्यादै संवेदनशील हुने भएकोले यस समयमा गरिने मानवीय सहयोग महत्वपूर्ण रहने हुनाले यस योजनाको देहायका महत्वले यसको आवश्यकता पुष्टी गर्छ।

- क. योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ।
- ख. विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ।
- ग. पीडितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ।
- घ. उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ।
- ङ. आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ।
- च. सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्छ।
- छ. स्रोतको सही सदुपयोग गर्ने मार्गदर्शन दिन्छ।
- ज. क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ।

१.५ योजनाको लक्षित समूह

यस योजनाले लक्षित गरेको समूह निम्नानुसार रहेका छन्।

- क. विपद्को जोखिममा रहेका जिल्लाका ३ नगरपालिका र ४ गाँउपालिकाका मानिसहरू।
- ख. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र क्षेत्रगत सदस्य योजना कार्यान्वयनको दृष्टिले लक्षित निकाय हुन्।
- ग. धनकुटा जिल्ला भित्र विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्य गर्ने राष्ट्रिय, स्थानीय गैरसरकारी संस्था, दातृ निकाय र निजी क्षेत्रलाई समेत योजनाले मार्गदर्शन गर्ने भएकोले यो समूह पनि यस योजनाको लक्षित समूहभित्र पर्छन्।
- घ. मानवीय सहयोगका कार्यमा नेपाल सरकार पहिलो जिम्मेवार निकाय भएकोले सरकार र यसका सबै निकाय कार्यान्वयन र सहयोगको दृष्टिले लक्षित समूहभित्र पर्छ।

१.६ योजनाको सीमा

यस योजनाका निम्नअनुसार सीमा रहेका छन्।

- क. विपद् व्यवस्थापनको कार्य जटिल र बहुआयामिक हो। स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, पूर्वाधारजन्य कार्यालय, सामाजिक संघ संस्था लगायत सामुदायिक समितिहरू यसका सरोकारवाला पक्षहरू हुन्। यी सबै निकायहरूको सक्रियतामा मात्र यो योजनाको कार्यान्वयनमा प्रभावकारीता ल्याउछ।
- ख. विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि पूर्वतयारीसंग सम्बन्धित विषयमा कम चासो हुदाँ प्रतिकार्य संग सम्बन्धित क्रियाकलाप गर्न जटिल हुने गरेको अनुभव छ।
- ग. गरिवीका कारण जोखिमपूर्ण अवस्थामा काम गर्न, वस्न, न्यून पोषण गर्न र उपचार गर्न बाध्य हुदाँ विपद् व्यवस्थापन कार्य प्रभावकारी हुन नसकेको अनुभव छ।
- घ. विपद् परिहालेको अवस्थामा योजना अनुरूप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुने भएकोले योजना अनुरूप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक स्रोत, प्रविधि र जनशक्ति प्राप्तिका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, केन्द्रीय विपद् व्यवस्थापन समिति र दाताको भर पर्नु पर्नेछ।

खण्ड: दुई

जिल्लाको सामान्य परिचय

२.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमी

नेपाल एकीकरण हुनुअघि हालको धनकुटा जिल्लाको भू-भाग पल्लो किराँत राज्य अन्तर्गत पर्दथ्यो। “काठमाडौंमा मल्ल राजाहरूको शासनकालको समयमा अथवा नेपालमा बाइसे चौबीसे राज्य हुँदा धनकुटा भेगमा’ हाडको दर्जाबाट लिम्बूहरू राज्य गर्दथे। त्यसताका अरुण नदीको वारीपट्टि चौदण्डी पल्लो किराँतका १७ थुममा बाहजना हाडहरू राज्य गर्दथे।” नेपाल एकीकरण अभियानका क्रममा पल्लो किराँतका १७ थुमहरू गोरखाली सेनाले आफ्नो अधीनमा लिएपछि इ.स. १७७४ देखि श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको नेतृत्वमा प्रशासित हुन थालेको उल्लेख भएको पाइन्छ।

“श्री ५ राजेन्द्रविक्रम शाह र प्रधानमन्त्री भीमसेन थापाको शासनकालमा प्रशासनिक दृष्टिकोणले वि.सं. १८७३ साल पश्चात् देश १० जिल्लामा विभाजन भयो। विभाजन अनुसार दूधकोशी पूर्व माझ किराँत तथा पल्लो किराँत मेची सिमानासम्मको भू-भाग चैनपुर धनकुटा जिल्ला अन्तर्गत पर्दथ्यो। राणाकालका तेस्रो प्रधानमन्त्रीका रूपमा वि.सं. १९४२ सालतिर वीरशमशेर भए। यिनैको कार्यकालमा शाहकालीन नेपालको १० जिल्लाहरूलाई बत्तीस जिल्लामा विभाजन गरियो। यसै समयदेखि जिल्लाहरूको स्वरूपमा एकरूपता आएको र सामान्य परिवर्तन बाहेक राणाकालको अन्त्यसम्म जिल्लाहरूको त्यही स्वरूप रहेको देखिन्छ। पछाडी साधारणतया एक जना बडाहाकिम रहने व्यवस्था लागू गरियो। तर ती बीस जिल्लामध्ये पाल्पा, धनकुटा र डोटी जिल्लाहरूलाई विशेषस्थान प्राप्त भयो। पश्चिममा पाल्पा र डोटी, पूर्वमा धनकुटा जिल्लालाई गौँडा बनाइयो। धनकुटा गौँडा बडाहाकिमको अधीनमा पूर्व १ नं., २ नं., ३ नं., ४ नं., इलाम र धनकुटा गरी ६ जिल्ला पर्दथे। त्यस समयको धनकुटा जिल्लाको क्षेत्रफल पनि ठूलो थियो। हालको संखुवासभा, तेह्रथुम, ताप्लेजुङ्ग, पाँचथर र धनकुटा गरी ५ जिल्लाको भू-भाग त्यसबखत धनकुटा १ जिल्लाका रूपमा थियो। धनकुटा गौँडा बनाइएका कारणले पूर्व क्षेत्रको धनकुटा जिल्ला शाहकालको जस्तै ठूलो प्रशासनिक केन्द्र भयो।” “२०१९ सालमा नेपाल अधिराज्यलाई १४ अञ्चल, ७५ जिल्लामा विभाजन गरिएपछि छथर पश्चिम, धनकुटा, खाल्सा, मिक्लुङपहाड, चौबीसे र झलहरा गरी छथुमहरू गाभेर धनकुटा जिल्ला बनाइयो।” चौध अञ्चल ७५ जिल्ला विभाजन हुँदा साविकमा धनकुटा जिल्लाले चर्चेको भू-भाग पाँच जिल्लामा बाँडिएपछि हालको धनकुटा जिल्ला ६ वटा थुमहरू मिलेर बनेको सानो भू-भागमा सीमित रह्यो। धनकुटा जिल्लामा हाल तीन नगरपालिका र चार गाउँपालिका गरी सातवटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्।

२.२ धनकुटा नामकरण

धनकुटा नाम कसरी रहन गयो भन्ने सम्बन्धमा मेचीदेखि महाकालीमा यस्तो उल्लेख भएको छ “धनकुटाको सदरमुकाममा कागते पोखरी अवस्थित छ। यो पोखरीको केही उत्तरमा डाँडाका दुई थुम्काहरू छन्। झलक हेर्दा यी थुम्काहरू ढिकीमा खामाहरू देखिने तथा कागते पोखरी धानकुट्टे ओखल जस्तो लाग्ने र धानकुटेको जस्तो अनुभूति हुने हुँदा धानकुटा अर्थात “धनकुटा” रहेको हो भन्ने स्थानीय जनश्रुति छ।”

२.३ अवस्थिति

धनकुटा जिल्ला कोशी प्रदेश स्थित मनोरम पहाडी जिल्ला हो। भौगोलिक स्थिति अनुसार विश्वमान चित्रमा धनकुटा जिल्ला २६. ५३' देखि २७. १९' उत्तरी अक्षांश र ८७. ८' देखि ८७' ३३' पूर्वी देशान्तर भित्र पर्दछ। यसको क्षेत्रफल ८८७.७ वर्ग किलोमिटर छ। पूर्वतर्फ तेहथुम र पाँचथर जिल्ला, पश्चिमतर्फ भोजपुर र उदयपुर जिल्ला, उत्तरतर्फ संखुवासभा जिल्ला र दक्षिणतर्फ मोरङ र सुनसरी जिल्लाहरू धनकुटा जिल्लाको सीमाना हुन्।

२.४ भौगोलिक स्वरूप तथा विभाजन

धनकुटा जिल्ला नेपालको मध्यपहाडी क्षेत्रमा अवस्थित छ। जिल्लाको ज्यादै सानो भाग (०.१%) सिवालिक क्षेत्रमा रहेको छ भने बाँकी सबै भाग मध्यपहाडी क्षेत्रमा पर्दछ। यो जिल्ला महाभारत पर्वत श्रृंखलाको उत्तरी भागमा रहेकोछ। यहाँ लेक, बेंसी र नदीनाला छन्। यस जिल्लाको भौगोलिक बनावट मुख्यतः दुई किसिमको रहेको छ।

क) पहाडी भूभाग

धनकुटा जिल्लाको उत्तरी खण्डको भूभाग मिल्के डाँडाका शाखा उपशाखाबाट निर्मित पहाडी खण्डमा पर्छ भने दक्षिणी खण्डको भूभाग महाभारत पर्वत श्रृंखलाको उत्तरी पाखोमा पर्छ। यी दुई पहाडी भागलाई उत्तरपूर्वबाट दक्षिण पश्चिमतर्फ बगेको तमोर नदीले छुट्याएको छ। जिल्लाको अधिकांश भू-भाग यही पहाडी प्रदेशमा पर्दछ।

ख) बेंसी

तमोर नदी, अरुण नदी तथा लेगुवा, मुगा, माडमाया, निबुवा, कोकाहा जस्ता खोलाहरूको आसपासमा बेंसी र फाँटहरू रहेका छन्। यस्ता बेंसी तथा टारहरू ६०९ मिटर आसपासको उचाइ क्षेत्रमा ज्यादा पाइन्छन्। सासिनटार, बेलटार, ललहनीटार, खोकुटार, अखुवाटार, सफाइटार, सदामटार, फलामेटार, डिहीटार, अठारसयटार, कुशेटार, रूपाटार,

तातोपानीटार, दिलुडटार, कुमालटार, भुलकेधारापानीटार, बेलहाराबेंसी आदि मुख्य टारहरू हुन्। धेरैजसो टारहरू दक्षिण पश्चिममा र केही दक्षिणपूर्वी भेगमा रहेका छन्।

२.५ भू-धरातल तथा जलाधार क्षेत्र

नेपाल सरकार नापी विभागबाट सन् १९९५ मा प्रकाशित नक्सा अनुसार यस जिल्लाको भू-धरातलीय स्थिति समुन्द्र सतहबाट १२० मिटरदेखि २७०२ मिटरसम्मको उचाइमा रहेको पाइन्छ। टोपो सीट नम्बर २६८७/०१ बी र २७८७/१४ डी अनुसार जिल्लाको सबैभन्दा कम उचाइमा रहेको ठाउँ कोकाहा खोला र सप्तकोशी नदी दोभान छेउ कोकाहाको दायाँ किनारा सागुरीगढी गा.पा. १० साविक आहालेमा रहेकोछ भने सबैभन्दा अग्लो ठाउँ पटेकडाँडा, महालक्ष्मी न.पा. मूर्तिढुङ्गामा रहेको छ।

जिल्लाका जलाधार क्षेत्रको विवरण

क्र.सं	नदीको नाम	मुहान	बगेर आउने ठाउँहरू	मिसिने ठाउँ
१	अरुण नदी	तिब्बत	महालक्ष्मी न.पा, पाखीवास न.पा., सहिदभूमि गा.पा. हरूको वैशी हुँदै	कोशी
२	तमोर नदी	ओलाङ्चुङगोला	धनकुटा न.पा., साँगुरीगढी, शहिदभूमी चौविसे, छथर जोरपाटी गा.पा.	कोशी
३	केवा खोला	मूलगाउँ	महालक्ष्मी न.पा.	अरुण
४	लेगुवा खोला	वसन्तपुर	महालक्ष्मी न.पा.	लक्ष्मी खोला
५	लक्ष्मी खोला	मचेपुछेउ	महालक्ष्मी न.पा.	लेगुवा खोला
६	माङ्गमाया	भालुखोप	महालक्ष्मी, पाखीवास नपा, छथरजोरपाटी गापा.	अरुण
७	ओखरे खोला	तालुखर्क	पाखीवास न.पा, छथर जोरपाटी गा.पा.	माङ्गमाया
८	मुगा खोला	थामडाँडा	पाखीवास न.पा., छथर जोरपाटी गा.पा.	अरुण
९	छेङ्गुवा खोला	राम्चे	पाखीवास न.पा.	अरुण

१०	धनकुटा खोला	पारिपात्ले	धनकुटा न.पा.	तमोर
११	तांखुवा खोला	भिरगाउँ	छथर जोरपाटी गा.पा., धनकुटा न.पा.	तमोर
१२	निबुवा खोला	चोक्रोक आइतबारे	धनकुटा न.पा.	तांखुवा खोला
१३	तेलिया खोला	ड्वाडड्वाडे	छथर जोरपाटी गा.पा.	तमोर
१४	नावा खोला	पाँचथर	चौविसे गा.पा.	तमोर
१५	छरुवा खोला	त्रिवेणी, सम्मैवा, चाम्वा, खोला	चौविसे गा.पा.	तमोर
१६	सिन्दुवा खोला	लोफादेन	चौविसे गा.पा.	छरुवा
१७	जरुवा खोला	लाप्से	चौविसे गा.पा.	छरुवा
१८	नम्फुवा खोला	नम्फूवा		नवा
१९	रगुवा खोला	लाप्चेटार	चौविसे गा.पा., सागुरीगढी गा.पा.	तमोर
२०	लेउती खोला	लुम्फाजुड, ओखे	साँगुरीगढी गा.पा.	तमोर
२१	फेसुवा खोला	महाभारत	साँगुरीगढी गा.पा.	तमोर
२२	कोकाहा खोला	विष्णुपादुका	साँगुरीगढी गा.पा.	सप्तकोशी
२३	तकुवा खोला			मुगा खोला
२४	नकुवा खोला	पाखीवास न.पा.	पाखीवास न.पा., शहिदभूमी गा.पा.	मुगा खोला

२५	फडसुवा खोला	अपठ्यारे जंगल	धनकुटा न.पा., शहिदभूमी गा.पा.	तमोर
२६	श्रीवानी खोला	चिप्चे श्रीवानी	शहिदभूमी गा.पा.	तमोर
२७	वाफे खोला	राम्चे	छथर जोरपाटी गा.पा.	माडमाया

स्रोत: जिल्ला पञ्चवचित्र २०७४

२.६ धनकुटा जिल्लाको राजनीतिक तथा प्रशासकीय एकाई

धनकुटा जिल्लामा तीनवटा नगरपालिका र चारवटा गाउँपालिका गरी सातवटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। नगरपालिका तर्फ धनकुटा नगरपालिका, पाख्रिवास नगरपालिका र महालक्ष्मी नगरपालिका छ भने गाउँपालिका तर्फ चौविसे, सागुरीगढी, शहिदभूमि र छथर जोरपाटी गाउँपालिकाहरू रहेका छन्। भूगोलको आधारमा सबैभन्दा ठुलो स्थानीय तह सागुरीगढी गाउँपालिका हो भने शहिदभूमि गाउँपालिका सबैभन्दा सानो हो। जिल्ला भित्र कुल वडासंख्या ६० रहेका छन्। प्रतिनिधि सभा निर्वाचनका लागि एक संघीय निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ भने प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र तर्फ दुईवटा निर्वाचन क्षेत्रहरू रहेका छन्। जिल्ला भित्रका स्थानीयतहको क्षेत्रफल र वडासंख्या देहाय वमोजिम रहेको छ।

स्थानीय तहको नाम	पालिका केन्द्र	साविकगा.वि.स./ न.पा.	क्षेत्रफल वर्गकिमी	वडासंख्या
धनकुटा नगरपालिका	धनकुटा	साविक धनकुटा न.पा.	१११	१०
पाख्रिवास नगरपालिका	पाख्रिवास	साविक पाख्रिवास न.पा. र चुडमाड गा.वि.स	१४४.२९	१०
महालक्ष्मी नगरपालिका	जितपुर	मारेककटहरे, डाँडागाँउ, चानुवा, लेगुवा, अखौले जितपुर र मुर्तिढुङ्गा	१२९.३९	९
सागुरीगढी गाउँपालिका	भेडेटार	बुढीमोरङ्ग, खुवाफोक, फाक्सिव, डाँडाबजार, भेडेटार, महाभारत र आहाले	१६६.४४	१०
शहिदभूमि गाउँपालिका	पिप्ले	छिन्ताड, खोकु र आँखिसल्ला	९९.५५	७
छथर जोरपाटी गाउँपालिका	जोरपाटी	हात्तिखर्क, तांखुवा, तेलिया, परेवादिन	१०२.८३	६

चौविसे गाउँपालिका	राजारानी	छ नं.बुधबारे, मुढेवास, कुरुलेतुनुपा, बोधे, राजारानी, मौनाबुधुक, बसन्तटार	१४७.६०	८
-------------------	----------	--	--------	---

२.७ जनसङ्ख्या तथा सामाजिक संरचना

वि.सं. २०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यो जिल्लाको कूल जनसङ्ख्या १५०५९९ रहेको छ। जसमध्ये महिलाको जनसंख्या ७६७७५ (५०.९८) र पुरुषको जनसङ्ख्या ७३८२४ (४९.०२) रहेको छ। यस जिल्लाको जनसंख्या वृद्धिदर ०.७८ प्रतिशत ऋणात्मक रहेको छ। जुन औषत राष्ट्रिय जनसंख्या वृद्धिदर भन्दा ०.९२ प्रतिशत भन्दा कम रहेको छ। यस जिल्लामा ३७६४८ परिवार संख्या रहेका छन्। जनसंख्याको आधारमा सबैभन्दा ठूलो स्थानीय तह धनकुटा नगरपालिका हो भने सबैभन्दा सानो स्थानीय तह छथर जोरपाटी गाउँपालिका हो।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा

स्थानीय तहको नाम	महिला	पुरुष	जम्मा	जनसंख्या वृद्धिदर	परिवार संख्या
चौविसे गा.पा.	९०९९	८५७८	१७६७७	-०.८३	४४८०
छथर जोरवाटी गा.पा.	८५१०	७९४६	१६४५६	-१.०३	४१४८
धनकुटा न.पा.	१८७९१	१७१९२	३५९८३	-०.१७	९६३७
सहिदभूमी गा.पा.	८९९०	८७७७	१७७६७	-०.५२	४०९०
महालक्ष्मी न.पा.	११३२३	१०८५९	२२१८२	-१.०७	५४१२
पाखिबास न.पा.	९९००	९२०४	१९१०४	-१.३९	४८४४
साँगुरीगढी गा.पा.	९९७०	९५९१	१९५६१	-०.९२	५००५
संस्थागत	१९२	१६७७	१८६९		३२
जम्मा	७६७७५	७३८२४	१५०५९९	-०.७८	३७६४८

२.८ आर्थिक अवस्था

कोशी प्रदेशको पहाडी क्षेत्रमा रहेको धनकुटा जिल्लाको सदरमुकामको आसपास क्षेत्रमा बसोवास गर्ने जनसङ्ख्याको तुलनामा ग्रामीण क्षेत्रमा बसोवास गर्नेको आर्थिक एवं सामाजिक जनजीवनमा व्यापक असमानता रहेको पाइन्छ। आपसी सद्भाव, समन्वय, सामाजिक मेलमिलाप, समूह कार्य, सहभागिता, सामाजिक परिचालनका सूचकहरूका आधारमा क्षेत्रीय असमानता व्याप्त छ। रोजगार तथा अवसरहरूको कमीका कारण धेरैजसो युवाहरू रोजगारीका लागि भारत लगायत मलेशिया एवं खाडी राष्ट्र तिर जाने गरेका छन्।

धनकुटा जिल्लामा उद्योग एवं औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूका लागि पूर्वाधारको कमीले गर्दा उद्योगहरूको स्थापना हुन सकेको छैन, जसले गर्दा स्थानीय रूपमा रोजगारीको सिर्जना हुन नसक्नुका साथै जिल्लाको आर्थिक विकासमा योगदान पुग्न सकेको छैन। विशेषगरी विराटनगर र धरानका उद्योगले गर्दा यस जिल्लामा उद्योगको विकासमा असर गरेको पाइन्छ। धनकुटा जिल्ला पहाडी जिल्ला भएकोले जिल्लाको कृषि उत्पादनले खाद्यान्नको आपूर्ति गर्न सक्ने अवस्था छैन। तत्कालिन जिल्ला विकास समितिको घरधुरी सर्वेक्षण २०६४ अनुसार आफ्नो उत्पादनले ९ महिना भन्दा बढी खान पुग्ने घरपरिवार १८.५७५ रहेको छ भने ३ महिना सम्म खान पुग्ने घरपरिवार २६.२३ ५ रहेको छ भने ३ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने घरपरिवार ३२.४१ ५ रहेको छ भने ६ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने २२.८० ५ रहेको छ। धनकुटा जिल्लाको कूल जमिनको करीब आधा हिस्सा (४९.५५५) मात्र खेतीयोग्य जमिन रहेको छ। यसमध्ये पनि २१.२७५ खेत हो भने बाँकी जमिन पाखोबारी अन्तर्गत पर्दछ। धनकुटा जिल्लाको समग्र भूउपयोगको अध्ययन गर्दा निम्नानुसारको भू-उपयोग देखिन्छ।

भू-उपयोगको प्रकार

क्र.सं.	विवरण	एकाई	क्षेत्रफल
१.	खेतीयोग्य जमिन	हेक्टर	४०,७२३
१.१	खेत	हेक्टर	८,६६०
१.२	पाखोबारी	हेक्टर	३२,०६३
२.	वनजङ्गल	हेक्टर	३६,३८३
३.	चरन क्षेत्र	हेक्टर	२२०
४.	अन्य (चट्टान, पहरा, नदीनाला आदि)	हेक्टर	५,२०३
जम्मा		हेक्टर	८२,५२९

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, धनकुटा

२.९ कृषि, वन तथा जलवायु

धनकुटा जिल्लामा कृषिमा आधारित उत्पादन र जडीबुटीको ठूलो सम्भाव्यता रहेको छ। जिल्ला फलफूल र तरकारी उत्पादनका हिसाबले अग्रणी जिल्लामा पर्दछ। यस जिल्लाका खोकु र छिन्ताङ्का सुन्तला र जुनार स्वाद र गुणस्तरका लागि नेपालमै प्रसिद्ध मानिन्छ। त्यसैगरी गुठीटार तथा रुद्रबारी आसपासको क्षेत्र व्यावसायिक टमाटर खेती र सिधुवा बजारका आसपासका क्षेत्र बन्दा, काउली लगायत तरकारी खेतीका लागि प्रसिद्ध छन्। यहाँ उत्पादित तरकारीले कोशी प्रदेशका विभिन्न क्षेत्र लगायत भारतसम्म

निकासी हुने गरेको छ। यसका साथै अलैंची, अम्लिसो, अदुवा, मूला र चिया जस्ता उच्च मूल्य जाने बालीको उत्पादन र निकासी राम्रो रहेको छ। पछिल्लो समय जिल्लामा एभोकाडो खेती व्यापक रूपमा बिस्तार भई रहेको छ। जिल्लामा कूल जमिनको ४९.५५५ खेतीयोग्य जमिन रहेको साथै उक्त जमिनको क्षेत्रफलको पनि पाखोबारी ७८.७३५ र खेत २१.२७५ मात्र रहेकोले खाद्यान्न उत्पादनमा कमी आएको छ।

जिल्लामा बहुमूल्य जडीबुटीहरूचिरैतो-, नागवेली, बोझो, तेजपत्ता, चुत्रो, बेल, अमला, पाखनवेद, ठूलोओखती, हाडेलसुन, मजिटो, टिम्बुर, तितेपाती, हरो, बरो, मोथे, सल्लाको खोटो, धसिङ्ग्रे आदि जडीबुटीका साथै स्थानीयरूपमा कपडा बुन्न उपयोग गरिने अल्लो जस्ता वनस्पति पनि पाइन्छन्। यसका साथै सल्लो, चिलाउने, उत्तिस, चाँप, फलेदो, कटुस र लाँकुरी छन् भने आवादी क्षेत्रमा टाँकी, खन्यू, कटिमरो, चिउरी, निभारो, बडहर, कोइरालो, तेजपत्ता आदि वनस्पति पाईन्छ।

जिल्लाको भू-धरातलीय स्वरूपमा विविधता भएका कारणले उचाइ अनुसार हावापानीमा विविधता पाइन्छ। जिल्लामा मनसुनी हावापानीको प्रभाव परेको छ। दक्षिण पश्चिमी मनसुनी हावाले यस जिल्लामा साधारणतः जेठदेखि असोजसम्म पानी पर्दछ। साथै पश्चिमी भेगबाट बहने जलवाष्पपूर्ण हावाले हिँउदका दिनहरूमा पनि केही वर्षा गराउँछ। यस जिल्लामा समष्टिगत रूपमा उष्ण प्रदेशीय (२५ प्रतिशत) उपोष्ण प्रदेशीय (५० प्रतिशत) र शीतोष्ण प्रदेशीय (२५ प्रतिशत) हावापानी पाइन्छ। आ.व. २०७८//२०७९ को वार्षिक वर्षा र तापक्रम को विवरण अनुसार धनकुटा जिल्लामा जेष्ठ/असार तथा असार-श्रावण अत्याधिक वर्षा हुने महिनामा पर्छन् भने मंसिर/पौष तथा माघ/फाल्गुण सुख्खा महिनामा पर्दछन्। यस जिल्लाका केही भू-भागमा फाल्गुण, चैत्र र बैशाख महिनामा असिना पनि पर्ने गर्दछ।

वनजङ्गल

धनकुटा जिल्लाको वनजङ्गललाई मुख्यतया तीन भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

क. शुष्क उपत्यका तथा पतझड पहाडी वन

यो क्षेत्रको वन १००० मिटरको उचाइसम्म फैलिएर रहेको छ। अरुण, तमोर तथा अन्य नदी नालाका बेसी तथा तल्लो भूभाग यस क्षेत्रभित्र पर्दछन्। मुख्यतः यस क्षेत्रको माटो दोमट र पाँगो बलौटे किसिमको छ। यहाँ खासगरी साल, सिसौ, खयर, असना, कर्मा, सतिसाल र अन्य कडा जातिका रुखहरू पाइन्छन्।

ख. मध्य पहाडी वन

१००० मिटरदेखि १७०० मिटरसम्मको उचाइमा फैलिएर रहेको यो क्षेत्र बैँसी र टारहरूभन्दा माथि रहेको छ। यस क्षेत्रमा महाभारत श्रेणीका मध्य भू-भागहरू पर्दछन्। यस क्षेत्रमा पाइने मुख्य वनस्पतिहरूमा सल्लो, चिलाउने, उत्तिस, चाँप, फलेदो, कटुस र लाँकुरी छन् भने

आवादी क्षेत्रमा टाँकी, खन्यू, कटिमरो, चिउरी, निभारो, बडहर, कोइरालो, तेजपत्ता आदि जातिका वनस्पति पाइन्छन्।

ग. माथिल्लो पहाडी वन

१७०० मिटरभन्दा माथिका क्षेत्रमा पाइने वन झाडीहरूमा उत्तिस, फिरफिरे, कटुस, गुराँस, निगालो आदि वनस्पति पाइन्छन्। यस जिल्लामा चिरैतो, नागवेली, बोझो, तेजपत्ता, चुत्रो, बेल, अमला, पाखनवेद, ठूलोओखती, हाडेलसुन, मजिटो, टिम्बुर, तितेपाती, हरो, बरो, मोथे, सल्लाको खोटो, धसिङ्गे आदि जडीबुटीका साथै स्थानीयरूपमा कपडा बुन्न उपयोग गरिने अल्लो जस्ता वनस्पति पनि पाइन्छन्। धनकुटा जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ३६३८३ हेक्टर भूभाग वनजङ्गलले ढाकिएको छ।

घ. सामुदायिक वनको स्थिति

आ.व. ०४५/४६ देखि यस जिल्लामा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह गठन कार्यको प्रारम्भ भई आ.व. २०७८÷०७९ सम्ममा ३८७ वटा समूह गठन भइसकेका छन् । यी उपभोक्ता समूहहरूलाई २९,८०६ हे.वन हस्तान्तरण भइसकेको छ । सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा जिल्लाका ४५, ३२५ घरधुरी समावेश भएका छन् (एक घरधुरी एक भन्दा बढी समूहको सदस्य पनि रहेको)।

२.१० भौतिक पूर्वाधार

नेपाल सरकारद्वारा निर्माण गरिएका राष्ट्रिय राजमार्ग, तत्कालिन जिल्ला विकास समितिको अगुवाइमा र हाल स्थानीय सरकारको आफ्नै श्रोत परिचालन गरी भौतिक पूर्वाधारका लागि सडक निर्माण भैरहेको कारण पहाडी जिल्ला भए तापनि जिल्लामा सडक यातायातको सुविधामा बृद्धि भैरहेको छ। यस जिल्लालाई कोशी राजमार्गले बीच भागबाट काटेको छ। त्यसैगरी मध्यपहाडी लोकमार्ग र तमोर कोरीडोर जस्ता राष्ट्रिय राजमार्गका कारण पनि यातायातमा सुगमता कायम भएको छ। जसले गर्दा राष्ट्रिय राजमार्गसंग जोड्ने सडकहरू बृद्धि भैरहेको छ। पहाडी जिल्ला भएकोले स्थल यातायात बाहेक अन्य विकल्प रहेको छैन। जिल्लामा हवाई यातायातको सुविधा उपलब्ध छैन। साथै स्वास्थ्य संस्थाहरूको उपलब्धता पनि प्रयाप्त नै रहेको देखिन्छ। मनसुनजन्य विपद् व्यवस्थापन सन्दर्भमा आवश्यक मुख्य मुख्य पूर्वाधारहरू देहाय वमोजिम रहेका छन्।

क. सडक सञ्जालतर्फ

सि.नं.	सडकको नाम	दुरी	देखि	सम्म	कैफियत
१.	धरान धनकुटा सडक खण्ड	५० कि.मि.	भेडेटार	हिले	
२.	भेडेटार, बुधबारे सडक	४६ कि.मि.	भेडेटार	बुधबारे	
३.	हिले चित्रे सडक	२० कि.मि.	हिले	चित्रे	
४.	हिले छिन्ताङ्ग सडक	२१ कि.मि.	हिले	छिन्ताङ	
५.	कागते, पारिपात्ले सडक	३.८ कि.मि.	कागते	पारिपात्ले	
६.	राजारानी, मौनाबुधुक, बोधे सडक	१० कि.मि.	राजारानी	बोधे	
७.	हिले, भोजपुर सडक	२६.४ कि.मि.	हिले	लेगुवा	
८.	जोरपाटी, माजीमाने चौतारा, पाथीभरा	१६ कि.मि.	जोरपाटी	पाथीभरा	
९.	पाखीबास, फलाटे सडक	८.५ कि.मि.	पाखीबास	फलाटे	
१०.	दारेगौडा, घुमाउने सडक	१९.२० कि.मि.	दारेगौडा	घुमाउने	
११.	मार्गापोखरी, बेलहारा डांडा	५ कि.मि.	मार्गापोखरी	बेलहराडांडा	
१२.	पंचकृष्ण मा.वि. खोकु गा.वि.स.	५ कि.मि.	पंचकृष्ण मा.वि.	खोकु.	
१३.	मुढे, हात्तिखर्क	१५ कि.मि.	मुढे	हात्तिखर्क	
१४.	पाखीबास, सान्ने सडक	८.८०५ कि.मि.	पाखीबास	सान्ने	
१५.	लेगुवाघाट, अरुणोदय मा.वि.	२.७ कि.मि.	लेगुवाघाट	अरुणोदय	
१६.	गुठिटार, मार्गा सडक	७.५ कि.मि.	गुठिटार	मार्गा	
१७.	सिधुवा, जितपुर सडक	१५ कि.मि.	सिधुवा	जितपुर	
१८.	फलैचा, सल्ले सडक	५.१४२ कि.मि.	फलैचा	सल्ले	
१९.	बिहिबारेहाट, मधुगंगा	४ कि.मि.	बिहिबारेहाट	मधुगंगा	
२०.	त्रिवेणी याक्चाना ग्रा.स.	७ कि.मि.	त्रिवेणी	याक्चाना	
२१.	बिहिबारेहाट, मालबांसे भिरगाउ	६ कि.मि.	बिहिबारेहाट	भिरगाउ	
२२.	मौनाबुधुक, सिरने, कुरुले	६ कि.मि.	मौनाबुधुक	कुरुले	
२३.	चित्रे, मारेक ग्रा.स.	३.७४० कि.मि.	चित्रे	मारेककटहरे	
२४.	राजारानी, गिद्दे, अठारसय	८.६३०	राजारानी	अठारसय	

		कि.मि.			
२५.	डांडाबजार, बेगना, फाक्सिब	७ कि.मि.	डांडाबजार	फाक्सिब	
२६.	सिधुवा, पिपलडांडा	५ कि.मि.	सिधुवा	पिपलडांडा	
२७.	लावरबोटे, बुढिमोरङ्ग	११.१६ कि.मि.	लावरबोटे	बुढिमोरङ्ग	
२८.	मुढेबास, कुरुलेतेनुपा	६ कि.मि.	मुढेबास	कुरुलेतेनुपा	
२९.	हिले, षडेश्वर, मधुगंगा	१० कि.मि.	हिले	मधुगंगा	
३०.	मुक्तारा, स्याडदाड	१.०५०कि.मि.	मुक्तारा	स्याडदाड	
३१.	विष्णुपादुका, आहाले	११ कि.मि.	विष्णुपादुका	आहाले	
३२.	डांडाबजार, खुवाफोक	१५ कि.मि.	डांडाबजार	खुवाफोक	
३३.	लाप्से, टोक्रोम्बा	५ कि.मि.	लाप्से	टोक्रोम्बा	
३४.	त्रिशुले, जितपुर	१८ कि.मि.	त्रिशुले	जितपुर	
३५.	मुढेशनिश्वरे, चानुवा	१२ कि.मि.	मुढेशनिश्वरे	चानुवा	

ख. स्वास्थ्य संस्थाहरू

सि.नं.	स्थान	अस्पताल/निजी	स्वास्थ्य चौकीको विवरण	कैफियत
१.	ध.न.पा.	सरकारी	जिल्ला अस्पताल	
२.	ध.न.पा.	निजी	मोडल अस्पताल	
३.	हिले	निजी	पोली क्लिनिक	
४.	डांडाबजार	सरकारी	प्रा.स्वास्थ्य केन्द्र,	
५.	जितपुर	सरकारी	प्रा.स्वास्थ्य केन्द्र,	
६.	६ नं. बुधबारे	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
७.	कुरुलेतेनुपा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
८.	मौनाबुधुक	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
९.	फाक्सिब	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१०.	बुढिमोरङ्ग	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
११.	महाभारत	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१२.	आहाले	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१३.	आंखिसल्ला	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१४.	बेलहारा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	

सि.नं.	स्थान	अस्पताल/निजी	स्वास्थ्य चौकीको विवरण	कैफियत
१५.	चुडमाड	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१६.	तांखुवा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१७.	परेवादिन	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१८.	घोर्लिखर्क	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
१९.	पाखिबास	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२०.	मुर्तिदुङ्गा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२१.	लेगुवा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२२.	हात्तिखर्क	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२३.	चानुवा	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२४.	मारेककटहरे	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२५.	अठारसय	सरकारी	स्वास्थ्य चौकी	
२६.	मुढेबास	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
२७.	राजारानी	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
२८.	बोधे	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
२९.	खुवाफोक	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३०.	भेडेटार	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३१.	छिन्ताङ्ग	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३२.	खोकु	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३३.	मुगा	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३४.	तेलिया	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३५.	फलाटे	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३६.	सान्ने	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३७.	डांडागाउं	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३८.	खुडी	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	
३९.	भीरगाउं	सरकारी	उप स्वास्थ्य चौकी	

ग. गैर सरकारी र सरकारी एम्बुलेन्सहरुको विवरणको विवरण

सि.नं.	संचालन गर्ने संस्था	टेलिफोन नं.	गाडि नं.	चालकको नाम	सम्पर्क नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०२६५२०१०२	को १ च ३६७४	गणेश कटुवाल	९८६२३२७५४५ ९८०४३३७६५९
		०२६५२०३५२	को २ च ७०२	करण शाही	९८६२२०१२३० ९८०४३३३९५९
	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी मौनावुधुक उपशाखा धनकुटा		को १ च ४६९६	ईन्द्र चेमजोङ्ग	९८४२१५७२६२
२	जिल्ला अस्पताल धनकुटा	०२६५२०१३५	को १ झ ४६५	दुर्गा श्रेष्ठ	९८४२०६०७५२
			को १ झ ५७१	बिमल राई	९८४२०९११३५
३	नेपाल अर्बुद रोग निवारण, धनकुटा		को १ च ५९०२	पवन घिमिरे	९८४२०६२८७० ९८५२०६२८७०
	नेपाल अर्बुद रोग निवारण, ६ नं. बुधवारे		को १ च ४४२४	हरी श्रेष्ठ	९८४२५५१०२५
४	डा. राम प्रसाद पोख्रेल आंखा अस्पताल धनकुटा	०२६५२०४१८	को २ च ६९४	लोकेन्द्र कार्की	९८४२३२७६६६ ९८४२१५७५१२
५	हात्तिखर्क स्वास्थ्य चौकी		बा २ झ ३१०३	सुवास लिम्बु	९८५२०२१०२० ९८१७३१८६२०
६	त्रिवेणी सास्कृतिक समुह		बा २ झ ९५७३	पवन गुरुङ्ग	९८४२३४५६९१ ९८४२१६१२५५
७	आङ्गदिम सेवा प्रा.लि.		मे १ च ६३१	दिशेन राज सुबेदी	९८६२००९५५२
८	उज्याजो सेवा सदन		को २ च ११३३	योगेन्द्र निरौला	९८५२०६१३४७ ९८१६३५७९९७
९	स्व.मित्रलाल बिष्णुमाया पौडेल स्मृति सेवा समाज जितपुर		को २ च ७००	बिमल ढकाल	९८१५३४०६६२

सि.नं.	संचालन गर्ने संस्था	टेलिफोन नं.	गाडि नं.	चालकको नाम	सम्पर्क नं.
१०	धनकुटा नगरपालिका	०२६५२०११९	बा २ झ ४०१२	नविन श्रेष्ठ	९८४४६१६५६५
११	स्व. रत्न कुमारी लिम्बु स्मृती प्रतिष्ठान सेवा समाज		को २ च २९८०	सन्त बहादुर लिम्बु	९८४२३०१२१२ ९८११०९८०६८
१२	तपाईंको जनहित पोलिक्लिनिक, धनकुटा		को १ च ७६०१	प्रबिण गुरुङ्ग	९८४२१५७१५३
१३	धनकुटा बचत तथा ऋण सहकारी सं. लि., धनकुटा	०२६५२३४६२	को १ च ५६१९		
१४	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी मुर्तिदुङ्गा उपशाखा धनकुटा		को १ च ७२५१		
१५	जनप्रगती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, हिले	०२६५४०५६९	को १ च ६८८८		९८४२०६२९४६

घ. धनकुटा जिल्लामा भएको हेलिप्याड

सि.नं.	हेलिप्याड निर्माण भएको स्थान	कोअर्डिनेट
१.	महालक्ष्मी न.पा. ७ धनकुटा	27°06'54"N 87°19'07"E
२.	शहिदभुमी गा.पा. ३, पञ्चकन्या धनकुटा	26°57'13"N 87°13'16"E
३.	छथरजोरपाटी गा.पा. ३, पानिट्याङ्की	27°01'22"N 87°24'09"E
४.	चौविसे गा.पा. २, मुढेबास धनकुटा	26°53'37"N 87°30'56"E
५.	साघुरीगढी गा.पा. ६ नाम्जे धनकुटा	26°51'34"N 87°20'11"E

६.	धनकुटा न.पा. ४ सल्लेरी स्थित गण हे.क्वा.मा रहेको हेलिप्याडलाई Night Landing Helipad को रूपमा स्तरोन्नती	26°59'20"N 87°20'15"E
७.	पाखीबास न.पा. ३ मा	27°17'30"N 87°02'30"E

ड विपदमा प्रयोग गर्न सकिने खुला क्षेत्र

स्थानिय तह	वडा नं.	खुल्ला क्षेत्र रहेको बस्ती	क्षेत्रफल
धनकुटा नवडा नं.पा.	५	टुडिखेल मैदान	
धनकुटा नवडा नं.पा.	५	धनकुटा न को सभाहल.पा.	
धनकुटा नवडा नं.पा.	७	निजामति आवसीय विद्यालय चुलिवन	
धनकुटा नवडा नं.पा.	१	हिले मा हिले .वि.	
महालक्ष्मी न .पा.	७	जन्ता मा जितपुर खेलमैदान .बि.	१३ रोपनी
महालक्ष्मी न .पा.	७	सामुदायीक भवन प्रगाण (सभा हल)	३ रोपनी
महालक्ष्मी न .पा.	७	हेलिप्याड	५ रोपनी
महालक्ष्मी न .पा.	८	जन्ता मा निगालेको खेल मैदान .वि.	४ रोपनी
महालक्ष्मी न .पा.	९	साना किसानको भवन	
पाखीबास नरपालिका	४	जाल्पादेवी मावि बिधालयको खेल मैदान.	१५ रोपनी
पाखीबास नरपालिका	७	जलदेवी खेल मैदान	१२ रोपनी
पाखीबास नरपालिका	८	छिरिछित युवा क्लवको खेल मैदान	१० रोपनी
शहिदभूमि गा.पा.	१	सिम्ले स्कुल	
शहिदभूमि गा.पा.	७	पहरे भालुखोला सामुदायिक बनको आसपास चाम्चा	
शहिदभूमि गा.पा.	२	पाताल हेलिप्याड/	
छथरजोरपाटी गा.पा.	१	वडा कार्यालयको ग्राउण्ड	
छथरजोरपाटी गा.पा.	३	चुलाचुली मा स्कुल.वि.	
चौबिसे गा.पा.	६	राजारानी फुटबल ग्राउण्ड , पुण्य माबिको चौउरमा.	२५ रोपनी
चौबिसे गापा	१	जनता माको चौउर ,बि.	१९ रोपनी
चौबिसे गापा.	१	सारदा मावि.	२५ रोपनी
चौबिसे गापा.	८	सम्मैवा भलिबल ग्राउण्ड	३ रोपनी
चौबिसे गापा.	७	मौनाबुधुक स्थित बुधुक माको चौउर .बि.	१७ रोपनी
चौबिसे गापा.	२	मुढेवास स्थित सम्युक्त मावि.	६ रोपनी

सागुरीगढी गापा -	५	मानेडाडा फुटबल ग्राउण्ड	१५ रोपनी
सागुरीगढी गापा -	४	खुवाफोक फुटबल ग्राउण्ड	१२ रोपनी
सागुरीगढी गापा	३	फाक्सिव फुटबल ग्राउण्ड	१४ रोपनी

२.१२ उद्योग तथा व्यापार

भौतिक पूर्वाधारको कमी, पहाडी जिल्ला र बजारको अभावले गर्दा यस जिल्लामा धेरै उद्योगहरू स्थापना हुन सकेको छैन। तथापी वि.सं.२०११ सालमा मोहन बिस्कुट उद्योगको स्थापना भएको पाइन्छ। यसैगरी २०२२ सालमा व्यावसायिक रूपमा छाला जुत्ता उत्पादन शुरू भएको र २०४० सालमा गुराँसे टि स्टेट, २०५७ मा दुग्ध चिस्यान केन्द्रको स्थापना भएको पाइन्छ। हाल ठूला उद्योग सिधुवामा निगाले सिमेन्ट कारखाना र गुराँसे चिया बगानले उत्पादन गरि बिक्री वितरण गरिरहेको छ भने अन्य साना उद्योगहरू ढाका कपडा, फलपूल र जुसजन्य उद्योग पनि स्थापना भएका छन्। तर यस जिल्लाको औद्योगिक उत्पादनले राष्ट्रिय उत्पादनमा पुर्याएको योगदान ज्यादै न्यून रहेको छ। जिल्लामा दर्ता भएका उद्योगको गणना गर्दा उद्योग तर्फ ९३, बाणिज्य तर्फ किराना व्यवसायमा ४६२, स्टेशनरीमा २१, होटलमा ९१ र अन्य ३३४ गरी जम्मा १,००१ उद्योगहरू दर्ता भएका छन्। यसै गरी यस धनकुटा जिल्ला पर्यटन उद्योगका लागि ज्यादै संभावना भएको जिल्ला हो। हिले, राजारानी, छिन्ताङ्गदेवी मन्दिर, पञ्चकन्या सहिद स्मृति पार्क, पटकेडांडा, ध्वजेडांडा, अजङ्गको बरको रुख, भेडेटार, पाखीबास कृषि केन्द्र, वागवानी अनुसन्धान केन्द्र पारिपाले जस्ता स्थानले आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकका लागि आकर्षणको केन्द्रहरू हुन।

यस जिल्लामा रहेका ठूला तथा मझौला उद्योगहरूमा करिब ५ हजार मानिसहरूले प्रत्यक्ष रोजगारी प्राप्त गरेको पाइन्छ।

२.१३ सञ्चार, शिक्षा र विद्युतीकरण

धनकुटा जिल्लामा अझै पछिल्लो समय खुलेका एफ.एम. रेडियोहरू, ल्याण्डलाइन (Land Line) तथा मोबाइल फोन सेवा र ईण्टरनेट सेवाको सुरुवातले सञ्चार व्यवस्थालाई निकै सहज बनाएको छ। जिल्लाभित्र, अन्तरजिल्ला वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्कका लागि पनि अधिकांश जनताले टेलिफोन र इण्टरनेट सेवाको प्रयोग गर्दैआएका छन्।

जिल्लामा दर्ता भएका मध्ये ४ वटा स्थानीय एफ.एम.हरूले आफ्नो प्रसारण सेवा उपलब्ध गराएका छन्। जिल्लाका सबै नगरपालिका र गाउँ पालिकाहरूमा टेलिफोन सुविधा उपलब्ध छ भने सदरमुकाम एवं हिले बजार र केही ग्रामीण क्षेत्रमा समेत इमेल तथा इन्टरनेट जस्ता आधुनिक सञ्चारका साधनबाट जनता प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन्। धनकुटा जिल्लामा निजी तथा सामुदायिक विद्यालयहरूले शिक्षा प्रदान गरिरहेका छन्। धनकुटा सदरमुकाम स्थित २०१२ सालमा स्थापना भएको पूर्वाञ्चल कै पहिलो क्याम्पस तत्कालीन धनकुटा डिग्री कलेज (हाल धनकुटा बहुमुखी क्याम्पस) उच्च शिक्षा प्रदान गर्नेमा अग्रणी स्थानमा रहेको छ। धनकुटा जिल्लाको साक्षरता प्रतिशत ८१.३६ प्रतिशत रहेको छ। जसमध्ये महिला साक्षरता ७४.८५ प्रतिशत र पुरुष साक्षरता ८८.३६ प्रतिशत रहेको छ। यस जिल्लामा जम्मा ३५८ शैक्षिक संस्थाहरू रहेका छन्।

जिल्लाको शैक्षिक स्थिति तुलनात्मक रूपमा राम्रो नै मान्न सकिन्छ। यद्यपि, बढ्दो जनसङ्ख्या अनुरूप भौतिक सुविधाहरूको अभाव, आर्थिक अभाव र चेतनाको कमीका कारण विद्यालय छाड्नेको (Drop out) संख्या पनि धेरै रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ।

विद्युतीकरणका हिसाबले धनकुटा जिल्लामा २०२५ सालमा बच्चे पावर हाउसको निर्माण कार्य शुरु भइ २०२८ सालमा विजुली बत्ति बलेको पाइन्छ (हाल संचालनमा नरहेको)। हाल जिल्लाका अधिकांश स्थानीय तहहरूमा विद्युत लाईन विस्तार भइ सकेको छ।

खण्ड: तीन

धनकुटा जिल्लाको विपद् जोखिम अवस्था र संस्थागत क्षमता

३.१ धनकुटा जिल्लाको विपद्को पृष्ठभूमि

विपद् जोखिमका हिसाबले नेपालका विभिन्न जिल्लाहरूमध्ये धनकुटा जिल्ला पनि जोखिममा रहेको जिल्ला हो। विगत लामो समयदेखि धनकुटा जिल्लामा भएका घटेका विपद् र त्यसको कारण भएको जनधनको क्षतिले गर्दा आगलागी र बाढी/पहिरो प्रमुख विपद् हुन्। यसका अतिरिक्त भुकम्प, हुरीवतास, चट्याङ्ग, असिना, सुख्खा-खडेरी, अनिकाल, महामारी, जनावर तथा किराहरूको आक्रमण आदि सहायक विपद् हुन्।

धनकुटा जिल्लाको करीब ३७ प्रतिशत भूभाग ज्यादै भिरालो र करीब ५७ प्रतिशत भूभाग भिरालो जमिन रहेको छ। यसरी अधिकांश भूभाग भिरालो र कमजोर भू-धरातलका कारण वर्षायाममा बाढी र पहिरोको अत्यन्त जोखिम रहेको छ। यस बाहेक पहाडी वस्तीहरूमा पानीको श्रोत ज्यादै न्यून रहेकोले फोहोर पानीको प्रयोग भएको देखिन्छ भने पानीको शुद्धीकरण गर्ने ज्ञान ज्यादै न्यून रहेको पाइएको छ। जसकारण पानीजन्य रोग र झाडापखालाको खतरा रहेको छ।

जिल्लामा हालसम्मका प्रमुख चर्चित पहिरोहरूमा धनकुटा २ (भीरगाँउ, छिन्ताङ्ग) शहिदभूमी गा.पा २ (छिन्ताङ्ग), साँगुरीगढी गा.पा. १० (आहाले), र महालक्ष्मी न.पा. (चानुवा)मा भएको पहिरोलाई ठूला पहिरोको रूपमा लिइएको छ। साँगुरीगढी गा.पा. १० (आहाले), साँगुरीगढी गा.पा.४ (डाँडाबजार) आदि छन भने चट्याङ्ग, असिना र सुख्खा-खडेरीले जिल्लाको अधिकांश गा.पा.मा धनजनको क्षति हुने गरेको छ। यसका साथै २०४५ सालको भूकम्पले साँगुरीगढी गा.पा.४ (डाँडाबजार) र छथर जोरपाटी गा.पा. (सिधुवा र ताङ्गखुवा) मा मानिसको मृत्यु हुनुका साथै अधिकांश गा.पा.हरूमा घरहरूको क्षति भएको थियो।

विपद्को समयमा पीडितलाई मानवीय सेवाको आवश्यकता पर्दछ। त्यो आवश्यकता पुरा गर्नु राज्यको दायित्व हो भने प्रभावितको सार्वभौम अधिकार हो। राज्यले विपद्को समयमा प्रभावितलाई तत्काल प्रदान गर्नुपर्ने सेवा तथा गुणस्तरीय सुविधा राज्यको तोकिएको निकायबाट मात्र पुरा गर्न सक्ने अवस्था हाल विकास नभई सकेकोले यस सेवालार्ई चुस्त दुरुस्त रूपमा लक्षित समूहसम्म पुऱ्याउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, अन्य मानवीय संघसंस्थाहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरू र स्थानीय स्तरमा गठन भएका सामुदायिक संस्था एवं विपद् स्थलमा रहेका सुरक्षित नागरिकहरूको सहयोग हुन जरुरी छ। यस आपतकालीन अवस्थालार्ई सहज रूपमा प्रतिकार्य गर्न सबै निकायहरूको जिम्मेवारी रहन्छ

।

३.२ धनकुटा जिल्लामा मनसुनजन्य विपद् जोखिमको अवस्था

क. आगलागी (Fire): धनुकुटा जिल्लाका ग्रामिण ईलाकाका घरहरू प्राय कच्ची, कच्ची वा फुसको छाना भएको, घना वस्ती हुनु, वस्ति नजिकै वनक्षेत्रको विस्तार हुनु, घाँस/दाउरा/मलको लागि वनमा आगो लगाउने प्रवृत्ति रहेका कारण सुख्खा समयमा आगलागीका घटना हुने गरेका छन्। विपद् जोखिमका घटनाहरूको विगत विश्लेषण गर्ने हो भने आगलागी यस जिल्लाको सवैभन्दा ठुलो समस्या हो।

ख. बाढी (Flood): वर्षादको समयमा अतिवृष्टिका कारण नदी, नाला र खहरे खोलाहरूमा पानीको मात्रा साविकको भन्दा बढी भई पानीको बहाव तीव्र रूपमा आउनाले बाढी आउँछ। यस जिल्लाका तमोर, अरुण, रगुवा, जरुवा तथा छरुवा खोलाले वर्षायाममा विभिन्न गा.पा.हरूमा असर पुऱ्याउने गरेको छ। बाढीका कारणले तमोर र अरुण वेसीका धेरै गा.पा.का घरपरिवार वर्षेनी वसाई सराई गरिरहेका छन्।

ग. पहिरो (Land slide): वर्षादको समयमा अतिवृष्टिका कारणले भिरालो एवं कमजोर जमिनमा भू-स्खलन भई पहिरो जान्छ। यस जिल्लाको अधिकांश जमिन ज्यादै भिरालो भएको र प्रत्येक गा.पा.मा डोजरको प्रयोग गरी सडक निर्माण तीव्र भएकोले अधिकांश स्थानमा पहिरोको जोखिम रहेको छ। विगतका १० वर्षलाई हेर्दा पहिरोले जिल्लाको सवै न.पा र गा.पा. हरूमा प्रभावित भएको देखिएको छ। जसमा मानिसहरूको घरजग्गा बगाएर विस्थापित भएका छन्। मनसुनजन्य विपद् मध्ये यस जिल्लामा पहिरोको जोखिमको अवस्था बढी रहेकोछ।

घ. महामारी (Epidemic): शुद्ध खानेपानीको सहज आपूर्तिको अभाव, नजिकै रहेका तराईका ठूला शहरमा हुने लामखुट्टे जन्य रोगको सुरुवा हुने सम्भावना र विभिन्न राष्ट्रिय राजमार्गबाट हुने यातायात आवागमनका कारण महामारीको उच्च सम्भावना रहेको छ।

उल्लिखित विपद् जोखिमका अतिरिक्त यस जिल्लामा भुकम्प, खडेरी, हुरीवतास, चट्याड, असिना, वर्ड फलु/स्वाईन फलु जस्ता विपद् समेत घट्ने गरेका छन्। जिल्लामा हुनसक्ने मनसुनजन्य विपद्को प्रकृति र प्रभावको सम्भावित परिदृश्य देहाय वमोजिम रहेको छ।

सम्भावना	बढीपहिरो बाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृश्य
----------	---

सम्भावना	बढीपहिरो बाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृष्य
महाभारत क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा वर्षा भएमा	<ul style="list-style-type: none"> • अकस्मात ठुलो संख्यामा जनजिवन प्रभावित हुनेछ । • वातावरणहरु प्रदुषित हुने छन्। • पिउने पानीको अभाव हुनेछ। • प्रभावित मानिसहरुले उच्च स्थान, विद्यालय तथा सडकलाई अस्थायी आवासको रूपमा प्रयोग गर्ने छन्। • घरधुरी प्रत्यक्ष प्रभावित हुने छन्।
धनकुटा जिल्लामा बाढीपहिरो गएको अवस्थामा (स्वास्थ्य सेवाको पहुचबाट बन्धीत, नियमित स्वास्थ्य सेवा अवरुद्ध, प्रभावित व्यक्तिहरु विस्थापीत विद्युत यातायात, संचार, खानेपानी, शिक्षा सेवा अवरुद्ध हुनेछ)	<ul style="list-style-type: none"> • करिव ३७६ हजार घरधुरी प्रत्यक्ष प्रभावित हुनेछ। • प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी सरसफाइको समस्या देखिनेछ। • जिल्ला स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरु १ देखी ३ दिन पछि मात्र स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्ने छन्। • प्रभावितलाई अति आवश्यक पुनरजलिय झोल, प्रभावित क्षेत्रमा संकटासन्न समुहहरुले (गर्भवती, सुत्केरी, बालवालीका, दिर्घरोगी, असक्त, अपाङ्ग, वृद्ध) तत्कालै स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्ने छैनन्। • विद्युत सेवा अवरुद्ध हुनेछ। • विद्युत अवरुद्धका कारण टेलीफोन सेवा, खानेपानी अभाव हुनेछ • सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत खुला स्थान अस्थायी आवासको लागि प्रयोग हुँदा सरसफाइमा समस्या उत्पन्न भएर जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्न सक्छ। • हजारौ मानिस विस्थापित भई सडकमा उत्रने भएकोले भीड नियन्त्रण, बालवालीका बेचबिखन, यौनजन्य हिंसा र चोरी तथा लुटपाटको सम्भावनालाई नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी सुरक्षा व्यवस्था लागू गर्नु पर्ने अवस्था उत्पन्न हुन सक्छ। • सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चारजस्ता सार्वजनिक सम्पत्ति क्षतिग्रस्त हुने छन्। • प्रभावित क्षेत्रका विद्यालयहरु १५ दिनसम्म बन्द हुनेछन्।

३.३ विपद् तथा वातावरण

वातावरण, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक विपद् बीच घनिष्ट सम्बन्ध रहेको हुन्छ। प्राकृतिक विपद्हरु सामान्यतया वातावरणको अवस्थामा आएका आकस्मिक तथा क्रमबद्ध परिवर्तनहरुबाट उत्पन्न हुन्छन्। यस्ता परिवर्तनहरु धेरैजसो भौगर्भिक तथा हावापानी सम्बन्धी विविध प्रक्रियाहरु मार्फत प्रकृतिक

घटनाहरूको रूपमा सुरु हुन्छन्। प्राकृतिक घटनाहरूको अतिरिक्त मानवीय क्रियाकलापहरूका माध्यमबाट पनि वातावरणीय परिवर्तन हुन्छन् र यस्ता वातावरणीय परिवर्तन आकस्मिक प्रकृतिका समेत हुन्छन्। जस्तै: प्राकृतिक स्रोतसाधनहरूको अविवेकपूर्ण उपयोग अथवा इन्धनको अत्याधिक प्रज्वलनको कारणले गर्दा हरित गृह ग्यासको निष्कासन, पुनः नविकरणीय क्षमताको उपेक्षा तथा अन्धाधुन्ध तवरको शहरीकरणजस्ता विकासका संकेतहरू आफैले विनाशतर्फ डोऱ्याइरहेको दुःखद अवस्था विद्यमान छ।

भौगोलिक सीमामा मात्र सीमित नभई विश्वभर समस्याको रूपमा फैलिरहेको जलवायु परिवर्तनका कारण तापमानको वृद्धि भइरहेको र हावापानी तथा मौसममा परिवर्तन आइरहेको स्थिति छ। यी परिवर्तनहरूले गर्दा अतिवृष्टी, अल्पवृष्टी, बेमौसमी बाढी, पहिरो खडेरी आगलागी जस्ता समस्याहरूमा वृद्धि भइरहेको अवस्था छर्लङ्ग देखिन्छ।

यसरी नै जनसंख्या वृद्धि तथा जंगल विनासका कारण उर्वर भूमिको विनाशले गर्दा जंगल क्षेत्रमा कृषिको थप प्रसार गर्ने कार्यतिर प्रवृत्त गराउँदछ। यस्तो कृषि प्रसारबाट आवास क्षेत्रसँग रहेको सम्बन्ध नष्ट हुने तथा जैविक विविधता माथि प्रत्यक्ष खतरा पुग्दछ। रोग तथा कीराबाट उत्पन्न हुने महामारी, पशु तथा वनस्पतिको सुरक्षा तथा स्वास्थ्यका साथसाथै प्राकृतिक स्रोत तथा पर्यावरण सम्बन्धि प्रक्रियाहरूको दिगोपनामा गम्भीर चुनौती खडा हुन्छ। यसरी वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धि क्रियाकलापमा अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन दुवै थरी असरहरू उत्पन्न हुन पुग्दछन्।

३.४ विपद् तथा विकास

विकास निर्माण जनसंख्याको वृद्धि र समयगतिसंगै मागमा आधारित परिवर्तन हो। यो क्रमसँगै विकास निर्माणका क्षेत्रमा संलग्न रहेको निकाय तथा समुदायहरूमा विपद् सम्बन्धी चेतना र ज्ञानको न्यूनता रहेको छ। विपद् संकटासन्नताको अन्तरसम्बन्धले गर्दा सधैं दोहोरिरहने विपदहरूले कठोर परिश्रमबाट आर्जन गरिएका विकासका उपलब्धीहरूमा क्षति पुऱ्याउने गरेका छन् भने समुदाय तथा प्रभावित क्षेत्रका आर्थिक क्षमतालाई कमजोर पारेको देखिन्छ। साथै प्रविधिको कमजोर उपयोग प्रणाली र अभाव समेतका कारणले संभावित स्थान, समय तथा प्रभावको भविष्यवाणी गरी प्राकृतिक स्रोत साधनको दिगो प्रयोग लगायत संरक्षणमूलक कदम चाली विपद्का जोखिमहरूबाट जोगाउन तथा विपदपछि पहिलेकै अवस्थामा फर्कनका निम्ती वातावरणको प्राकृतिकपनलाई यथासंभव कायम गरिराख्नु महत्वपूर्ण हुन्छ। यसका लागि

जलाधार व्यवस्थापन, भू-संरक्षण, सिमसार व्यवस्थापन तथा रोकथामका प्रविधिका साथसाथै प्राकृतिक स्रोत साधनको दिगो प्रयोगमा समुदायको सहभागिता एवं जैविक विविधताको संरक्षणका दिशातर्फ ध्यान दिई दिगो विकासको अवधारणालाई एकीकृत रूपमा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने आवश्यकता छ।

यस्ता जोखिमहरुबाट जोगिन विकासको योजना तर्जुमा गर्ने समयमा वातावरणीय प्राथमिकताहरुप्रति पर्याप्त ध्यान दिएर विपत् जोखिम न्यूनिकरणको अवधारणालाई सबैले र सबै तहमा आत्मसात् गर्न जरुरी देखिन्छ। विगत लामो समयदेखि धनकुटा जिल्लामा भएका घटेका विपद् र त्यसका कारण भएको जनधनको क्षतिको विश्लेषण गर्दा आगलागी र बाढी/पहिरो नै प्रमुख विपद् हुन्। यसका अतिरिक्त भुकम्प, हुरीवतास, चट्याङ्ग, असिना, सुख्खा/खडेरी, अनिकाल, महामारी, जनावर तथा किराहरुको आक्रमण आदि सहायक विपद् हुन्।

३.७ जिल्लामा मनसुनजन्य विपद्को सम्भावित जोखिमका क्षेत्रहरु

विपदको प्रकृति	स्थानीय तह (टोल सहित/वडा)
बाढी	चौबिसे गाफलामेटार ४ .पा वडा नं. जिअठारसय ८- धनकुटा चौबिसे.
पहिरो	०८.पा.धनकुटा न- याक्ते टोल ९ .पा.न.ध,सिरवानी,जिरो प्वाईन्ट ०७ धनपा, रुद्रवारी खयर टोल ४.पा.महालक्ष्मी न -:प्रचौ चानुवा- ओखे टोल ४.पा.छथरजोरपाटी गा -:प्रचौ सिधुवा- चादनी चोक १.पा.धनकुटा न -:प्रचौ हिले-,छिन्ताड जाने रोडओक्मालुड जाने , बाटो कोर्णा ६.पा.चौबिसे गा-,तल्लो तिलिगाँउ -सागुरीगढी गापैरे ५.पा., कुहिभिर घण्टे । -सागुरीगढी गाडाडाबजार ५. पा., ऐमादेन ३ ऐ., ऐफाक्सिम ४ .ऐ. -चौबिसे ५गापा बोधे., बज्रमाई डाडाखर्क चौबिसे गाहमेला माथिल्लो ७- पा. गिद्धे तल्लो गिद्धे -चौबिसे गा टोडके बतासे २ पा., ऐमा सोहुम ३ ऐ. -चौबिसे गा घाउखाने गुफा १ पा., गुरासेटार गडेरगाँउ सामुदायिक बन क्षेत्र -चौबिसे गासम्मेवा बजार ८.पा. -प्रचौ मुलघाटतेम्बाड पुछार १.पा.साँगुरीगढी गा -:

	को सुन्तलावारी १ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,चिच्चेहाड्वा,लेखसिरान, को खहरेटोल २ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,छपौलीकागुने,डाडाटोल, को डिहिपैरे ३ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,फागुलुडमा पैरो जिटिरेमा, को वधाड ४ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,वाखामहुक ,भोग्राड,टोड्के, को पोक्ला ६ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,छुमाला माम्फिड, को गैरीगाऊँ ७ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -
कटान	साँ -: प्रचौ मुलघाट -गुरीगढी गा सिरान बजार १.पा.,लाल बोटेबुढी मोरङ्ग, को अरुण गुठी २ .वार्ड नं .पा.शहिदभूमि गा -,ललानिटारअखुवा ,पिलियाटार, लगाएतका स्थानहरु तमोर नदिले वर्षातको समयमा कटान हुने । .पा.बुढी मोरङ्ग साँगुरीगढी गा - याक्ते टोल ८.पा.धनकुटा न-
हावाहुरी आगलागी/	सामुदायिक बन रट ७.पा.जिप्रका धनकुटा न-,चुलीबनचिरबिरे , बढहरे सामुदायिक बन ५.पा.धनकुटा न, सिरवानी,पेलेप्पाड,चौतारा,धनकुटा नहात्तिखर्क सामुदायिक बन ६.पा.,अमालेटार । -चौबिसे गा.पा. ६ अहाले -जि.पा.धनकुटा सागुरीगढी गा. ५ ओख -सागुरीगढी गा.पा. ५ ध्वजे डाडामा रहेको बस्ती -चौबिसे वडा नंतल्लो गिद्धे ७-. -चौबिसे गा टोडके २ पा.,बतासे -चौबिसे १ सौर्य -चौबिसे गाआमडाडा गाँउ एरिया ८.पा.
चट्टयाङ्ग	प्रचौ हिले सिरान बिधुत अफिस आसपास- -चौबिसे गाएरिया सबै ०६ .वडा नं .पा., -चौबिसे गा मा सुक्रबारे ४-३.पा.,कुरुले -आफ्नो चौबिसेसौर्य १- , ६ नंबुधबारे सबै. -आफ्नो ८ एरिया सोक्रोपा, जेफाले , आईतबारे सबै
महामारी	- सागुरीगढी र चौबिसे गाउपालिका(लामखुट्टे जन्य महामारी) - धनुकुटा नगरपालिका(पानीजन्य)

भुकम्प	- जिल्लाभर
--------	------------

३.८ विगतमा बाढीपहिरोबाट प्रभावितहरुलाई राहत प्रदान गरिएको विवरण

क. जिल्ला प्रसाशन कार्यालय धनकुटाबाट वितरण गरिएको तथ्याङ्कको विवरण

क्र.स.	आ.व.	परिवार संख्या	वितरण गरिएको राहात रकम रु	कैफियत
१	२०७३/७४	७	२२५००	
२	२०७४/७५	१०	४६०००	
३	२०७५/७६	०	०	
४	२०७६/७७	४७	१८४०००	
५	२०७७/७८	२४	३८२०००	
६	२०७८/७९	३८	६३००००	
७	२०७९/८०	६	१०००००	२०८०/२/२३ सम्म

ख. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी धनकुटा जिल्ला शाखाबाट वितरण गरिएको तथ्याङ्कको विवरण

आ.व.	राहात वितरण गरिएको परिवार संख्या
२०६८/०६९	४
२०६९/०७०	२७
२०७०/०७१	६८
२०७१/०७२	१०
२०७२/०७३	२
२०७३/०७४	७
२०७४/०७५	१०
२०७५/०७६	२१
२०७६/०७७	४७

२०७७/०७८	हावाहुरी -१४ वर्षात- ३४ र पहिरो- १५
२०७८/०७९	हावाहुरी -१७ वर्षात- ४६ र पहिरो- ३

३.९ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची

धनकुटा जिल्लामा विपद्को क्षेत्रमा क्रियाशील रहेका सरकारी तथा सार्वजनिक संस्थाको विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ।

क. स्थानीय तह

क्र. सं.	निकाय तथा संस्था	प्रमुखको नाम र सम्पर्क नं	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको नाम र सम्पर्क नं	सूचना अधिकारी नाम र सम्पर्क नं	विपद् फोकल पर्सनको नाम र नं
१	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ ९८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०६१४५५	dccdhanakuta@gmail.com	
२	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	डम्बर रोगु ९८४२०३८०६३ dhankutamunicipality@gmail.com	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
३	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	खगेन्द्र नेपाल ९८५११७३००५ mahalaxmijitpur@gmail.com	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
४	पाखीवास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ ९८५२०५३६१५	गोर्खबहुर तामाङ ९८५२०४३१११	किरण राई ९८५२०५३७११ ito.pahribasmun@gmail.com	वसन्तराज निरौला ९८५११६७८२७
५	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६१९०१	मनोजकुमार राय ९८५२०६१९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३	sagurigadhi.rularmunicipality@gmail.com
६	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८१६००६४६५	chaubisegapa@gmail.com
७	छथर जोरपाटी गाउँपालिका	छत्रबहादुर सुब्बा ९८४०७७६१३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०	chhatharjorpatigapa@gmail.com
८	सहिदभुमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	विकल्प अधिकारी ९८४९६९९८२५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२ sahidbhumirular@gmail.com

ख. संघीय, प्रादेशिक निकाय

क्र. सं.	निकाय तथा संस्था	कार्यालय प्रमुखको नाम र सम्पर्क नं	सूचना अधिकारीको नाम र सम्पर्क नं	विपद् फोकल पर्सनको नाम र नं	कार्यालयको इमेल
१	जिल्ला अदालत	राजन वास्तोला ९८५२०९९६००	दिवेस कुमार श्रेष्ठ ९८६०५६८६८०	दिवेस कुमार श्रेष्ठ ९८६०५६८६८०	
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	थानेश्वर गौतम ९८५२०३७७७७	अञ्जन न्यौपाने ९८५२०७०१७७	गजेन्द्र रम्तेल ९८४२४७६२५६ DEOC-०२६५२३६३१	daodhankuta@gmail.com
३	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	दीपेन्द्र दनुवार ९८५२०७०७७८	उर्मिला कार्की ९८५२०८०७७८		
४	श्री भीमदल गण सल्लेरी ब्यारेक र सुरक्षा बेश भेडेटार	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुड ९८६०३९९०११	
		सेनानी श्री चन्द्र प्रकाश उप्रेती ९८४८७२२४९३			
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, धनकुटा	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८१०६५	dhankutaoperation1@gmail.com
६	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	apfchhintangcoml@gmail.com
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
८	ईलाका प्रशासन	सुरेन्द्र खड्का	कपिश्वर कुमार महतो	सुरेन्द्र खड्का ९८५२०६१२६०	

	कार्यालय	९८५२०६१२६०	९७४६६९०५८३		
९	कारागार कार्यालय	शिव प्रसाद श्रेष्ठ ९८५२०७३७७७	हेमराज भण्डारी ९८४२३०१०२३		
१०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८		nrcsdhankuta2015@gmail.com
११	सडक डिभिजन कार्यालय	कैलाश प्रसाद देव ९८५२०३०५५६	विकास कुमार ९८५४०२७७१७	सन्तोष साह ९८४९९७७३६७	
१२	आर्थिक कोरीडोर कार्यालय	डा ईन्द्रनारायण साह ९८५२०५३०७६	डा शौरभ श्रेष्ठ ९८५२०५३०७४	प्रतिक्षा श्रेष्ठ ९८५२०५३०४९	
१३	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	प्रल्हाद पोखरेल ९८५२०७००९१	भुपेन्द्र प्रसाद साह ९८४२८०९८२३	भुपेन्द्र प्रसाद साह ९८४२८०९८२३	
१४	स्वास्थ्य कार्यालय	गोकुलप्रसाद भण्डारी ९८५२०६११३४	सञ्जु कार्की ९८४२०६१५१९	उदयशंकर साह ९८४२२९८४४८	dhodhankuta99@gmail.com
१५	जिल्ला अस्पताल	डा. अमिताभ ठाकुर ९८५२०६१६३९	विरेन्द्र श्रेष्ठ ९८४२०५५३११	विरेन्द्र श्रेष्ठ ९८४२०५५३११	dhankutahospital@gmail.com
१६	कृषि ज्ञान केन्द्र, धनकुटा	नगेन्द्रवहादुर राना ९८५२०५०४२४	सुरज खनाल ९८५२०५०४७८	कर्णध्वज भुजेल ९८४२२१७१४४	
१७	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	लोकेन्द्र फागो ९८५२०७०५१६	सन्तोष दाहाल ९८५२०७०५१७	सन्तोष दाहाल ९८५२०७०५१७	
१८	भेटेनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	लोकनाथ ढुङ्गाणा ९८५२०२२२८३	पुष्पराज दाहाल ९८५२०५०६३२	पुष्पराज दाहाल ९८५२०५०६३२	

१९	डिभिजन वन कार्यालय	भरतवावु श्रेष्ठ ९८५२०५०५२९	उत्सव थापा ९८५२०६०५२९	राजन राई ९८५२०८०२८२	
२०	सिचाई डिभिजन कार्यालय	राजकुमार वस्नेत ९८५२०५०१८६	प्रदिप श्रेष्ठ ९८४२२०७९०८		
२१	पूर्वाधार विकास कार्यालय	राजेश्वर महतो ९८५१२४४५२८	शोभाकान्त प्रसाद रौनियार ९८५२०८७४००	वद्रीप्रसाद ढुङ्गाना ९८४२११८९४४	
२२	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय	शिवनन्दन यादव ९८४२७४२६१९	प्रकाश लिम्बु ९८५५०५२६३९	प्रकाश लिम्बु ९८५५०५२६३९	
२३	शहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय	रञ्जनकुमार दास ९८५२०७५३६५	विवेक सिग्देल ९८४२३७१५१६	अभिशेक राजा शाही ९८४३५००३९१	
२४	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	सुरेन्द्रप्रसाद साह ९८५२०५०२३१	ढुण्डिराज दुलाल ९८४२२९५९६६	किमिल्सुड लिम्बु ९८४२०६१५७३	
२५	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	राजकुमार मण्डल ९८५२०५०२३४	कालीदास भट्टराई ९८४२०४६६६२		
२६	मालपोत कार्यालय	तारानाथ दंगाल ९८५२०६१२७१	मकरवहादुर तामाङ ९८५२०६१२७२	मकरवहादुर तामाङ ९८५२०६१२७२	
२७	नापी कार्यालय	मिथिलेस यादव ९८५२०६२७७७	मुना राई ९८१९३७४५५२	पुजा घिमिरे ९८४४२१५१९५	

२८	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	ईश्वर थापा ९८५२०६१२८५	विकास कार्की ९८४२३२९२२७	अर्जुन वहादुर कार्की ९८६२०२९३६८	
२९	नेपाल टेलिकम	सुमन आचार्य ९८५२०२५५३५	हेमन्त शर्मा ९८५२०२४५५५	देवनारायण चौधरी ९८५२०३६८८८	

ग. राजनीतिक दल

क्र. सं.	निकाय तथा संस्था	जिल्ला समितिको प्रमुखको नाम र सम्पर्क नं	कार्यालय सम्पर्क व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं	कार्यालयको इमेल
१	नेपाली कांग्रेस	दिनेश राई ९८५२०५०४६७	विजय सन्तोषी राई ९८४२०२४९७१	
२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	ईन्द्रमणि पराजुली ९८५२०५०२७७	नैन विश्वकर्मा ९८४२०७१२१५	
३	नेकपा माओवादी केन्द्र	कुसुम कुमारी श्रेष्ठ ९८५२०५०४१३	चन्द्रकला राई ९८६२८३१७४०	
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए. समाजवादी)	अर्जुन कुमार राई ९८४१४९८९७३	अनिता भट्टराई ९८६२१९०९३६	
५	जनता समाजवादी पार्टी	वलवहादुर राई ९८४२०५२९१९	डम्बर कटुवाल ९८४२०७१००७	
६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	कुमार वहादुर थापा ९८४२००९८६९	पवित्रा श्रेष्ठ ९८४२३८५२११	

घ. सा
मुदायि
क
संघ/सं
स्था

क्र. सं.	निकाय तथा संस्था	कार्यालय प्रमुखको नाम र सम्पर्क नं	सूचना अधिकारीको नाम र सम्पर्क नं	विपद् फोकल पर्सनको नाम र नं	कार्यालयको इमेल
	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	रामकुमारी राई ९८४०९७५६८४	बिष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	nrcsdhankuta2015@gmail.com
२८	नेपाल परिवार नियोजन संघ	देवेन्द्र प्रधान ९८४२१११३८८	रामदेवी दाहाल ९८४१५३७८२१	रामदेवी दाहाल ९८४१५३७८२१	

३०	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	निलवहादुर थापा ९८५२०५०२९३			
३४	हुसाडेक नेपाल	सरोज भुजेल ९८५२०६०६०९	खेमराज थापा ९८४२०७१०४६	खेमराज थापा ९८४२०७१०४६	
३५	धनुकुटा खानेपानी उपभोक्ता समिति	चिन्तन तामाङ ९८५२०७०९९९		जीवलाल क्षेत्री ९८४२०७१४११	
३६	पत्रकारमहासंघ	नगेन्द्र राई ९८५२०५०१००		नगेन्द्र राई ९८५२०५०१००	
३७	जिल्ला यूवा समिती, धनकुटा	कला राई ९८४२२१९००३			
३८	धनकुटा हेल्थ इन्टिचिउट	रामनारायण प्रसाद ९८५२०६१६१२			
४०	धनकुटा लेडीजेसिज	मेनुका वस्नेत ९८४२३८८५८४			
४१	रेडियो लालिगुराँस	विदुर खवास ९८५२०७५५००			
४२	सल्भ नेपाल	राजेन्द्रवहादुर प्रधान ९८५१०८५३२३			
४३	धनकुटा आयुर्वेधिक औषध्यालय	डा. सुर्यनारायण मेहता ९८५२०८०११७		रविन्द्र मेहता ९८५२०७१११७	
४४	कृषि पर्यटन प्रवर्द्धनमा महिला अभियान	तारा तितुङ ९८४२०७०६००			
४५	भावना होमियो प्याथिक अस्पताल	डा. खगेन्द्र कटुवाल ९८५२०३०६१२			

३.१० विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलब्ध श्रोत, साधन तथा सामग्री
क. जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनकुटा

सि.नं.	सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	Chain Saw 20 inch branded	3	1 is damaged
२	Life Jacket Normal	6	
३	Life Buoy solas marine approved	3	
४	Life Body Harness ufs india	6	
५	Carabiner ufs india	16	
६	Rappeling Rope(10mm) rescue	100m	
७	Dynamic Rope(11mm) rescue	100m	
८	Ascenders ufs	3	
९	Fire Ball Indian	5	
१०	Figure 8 Black diamond	6	
११	Hand Gloves Leather	10 Pairs	
१२	Seat Harness Black diamond/beal	6	
१३	Rescue Pulley (Single) Black diamond	2	
१४	Rescue Pulley (Double) Black diamond	2	
१५	Throw Bag	6	
१६	Gas Mask	6	
१७	Telescopic Ladder	2	
१८	Fire Boot hi care india	5 Pairs	
१९	Long Back board stretcher	5	
२०	Tent (4 Persons)	2	
२१	Rescue Helmet	10	
२२	Fire Beater	5	
२३	4 kg ABC fire extinguisher	5	
२४	Wire Cutter (Bolt) 16 Inch	2	
२५	Fire Blanket Hi Care	5	
२६	Mega Phone Branded Rechargeable	1	
२७	Gum boot Steel toe	10 Pairs	
२८	बेल्ट	35	
२९	गैस	18	

३०	भ्याम्पल	7	
३१	फरुवा	15	

ख. नेपाली सेना, भीमदल गण सल्लेरी ब्यारेक

सि.नं.	□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□ □□□□□□	□□□□	□□□□□□	□□□□□□	□□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
१		फायर प्रुफ बुट	जोर	१	१	-	
२		५ के.भि.ए प्रोटेक्टर जेनेरेटर	गोटा	१	१	-	
३		चेनस्वो ग्यांस ओर ईलेक्ट्रीक १८"	गोटा	१	१	-	
४		डेमोलेशन हेम्बर (६ के.जी. क्यापासिटी	गोटा	१	१	-	
५		च्यापिङ्ग हेम्बर ड्रिल विट्स फ्लायट	गोटा	१	१	-	
६		हाईड्रोलिक ज्याक ५/१०१२/२०/३० टन	गोटा	१	१	-	
७		पिन्च पोईन्ट प्रे	गोटा	१	१	-	
८		क्रो वार (६० से.मि.)	गोटा	१	१	-	
९		बोल्ट कटर (२४/४२")	गोटा	१	१	-	
१०		कि.होल स १५ से.मि. ब्लेड मिन	गोटा	१	१	-	
११	□□□□□	कारपेन्टर हेन्ड स (६० से.मि. ब्लेड)	गोटा	१	१	-	□□□□ □□□□□
१२	□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□	बुल डग ग्रिप	गोटा	३	३	-	□□, □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□
१३		ओरकिङ्ग ग्लोवस	गोटा	१	१	-	
१४		क्यारा विना	गोटा	६	६	-	
१५		रेसक्यु पुली	गोटा	१	१	-	
१६		करनमेन्टल रोप(२५मि.१३ मि.)	रोल	१	१	-	
१७		फलोटीङ्ग रोप	रोल	१	१	-	
१८		डाईनामिक रोप (१०० मि.)	रोल	१	१	-	
१९		वेविङ्ग किट	गोटा	१	१	-	
२०		आई प्रोटेक्सन	गोटा	२	२	-	
२१		नि.प्याड	जोर	२	२	-	
२२		हेड ल्याम्प	गोटा	१	१	-	
२३		हार्ड नोल ग्लोभस	गोटा	४	४	-	
२४		एफ.एल.मुस्ताङ्ग युनिभर्सल फिट फोम भेष्ट विथ सोलार कलर ओरेन्ज	गोटा	१	१	-	

२५	रेपलिङ्ग/रेसक्यु हार्डवयर	गोटा	१	१	-
२६	फायर फाईटिङ्ग हेलमेट विथ फेस सिल्ड	गोटा	१	१	-
२७	फायर फाईटर ओरकिङ्ग ग्लोभस	जोर	१	१	-
२८	फायर प्रोक्सिमिटी सुट	जोर	१	१	-
२९	फल्यास हुड	गोटा	१	१	-
३०	सिट हर्नेश	गोटा	१	१	-
३१	हार्नेश	गोटा	१	१	-
३२	डष्ट माष्क	गोटा	१	१	-
३३	स्टिल वायर रोप १"	गोटा	१	१	-
३४	स्टिल वायर रोप क्ल्यामप १/२ एस.डब्लु आर सिलिङ्ग	गोटा	१	१	-
३५	हेम्बर ड्रिल १८ एल.वि.एस.	गोटा	१	१	-
३६	वाटर रेसक्यु वैष्ट	गोटा	१	१	-
३७	स्न्याच ब्लोक (डवल)	गोटा	१	१	-
३८	मनिवल वैन्च ५ टन	गोटा	१	१	-
३९	फोल्डिङ्ग स्टेचर	सेट	१	१	-
४०	फायर बिटर	गोटा	२	२	-
४१	एङ्गल ग्रिनडर (मेटल ब्लेड)	गोटा	१	१	-
४२	एङ्गल ग्रिनडर (कनसर्ट ब्लेड)	गोटा	१	१	-
४३	स्टिल वायर रोप क्ल्यामप १/२१ /४	गोटा	१	१	-
४४	इक्सफिल सार व्याक कन्ट्रि हेलमेट	गोटा	२	२	-
४६	वाटर प्रुफ लाईफ जकेट	गोटा	६२	६२	-

४७		सेफ्टी हेल्मेट	गोटा	१०	१०	-	
----	--	----------------	------	----	----	---	--

ग. जिल्ला प्रहरी कार्यालय

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ (□□□□□□)	□□ □□ □□	□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□	□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□	□□ □□ □□□□ □□□□□□
□□□□□□ □□□□ / .□□.□□/□□□□	□□	□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□	□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□)water proof jacket)	□□			□□□□ □□□□□□ /
□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□) Fire Extinguisher)	□			□□□□□□□
□□□□□□)Poly Mat) □□□ □□□□□□□□	□			□□□□□□□
□□□□ □□□□)Hand mike)	□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□□□□)Helmete)	□□			□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□
□□□□□□)Spade)	□□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□□)Stretchcher)	□□			□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□
□□□□□□)Iron Rod)	□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□)Rope)	□ □□□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□□□)Shovel)	□□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□□□)Bucket)	□□			□□□□□□□
□□□□□)Pick)	□□			□□□□□□□□□□ /
□□□□□□)Hand Hammer)	□			□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□
□□□□□□□)Gallon)	□			□□□□□□□
□□□□□□□ □□)Screw)	□□			□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□
□□□□□□□□)Chest harness)	□□			□□□□□□□□□□ /

बिग साव (Big Saw)	☐			बिग साव /
लेथर ग्लोव (Leather Glove)	☐			लेथर ग्लोव
ट्युब (Tube)	☐			ट्युब /
खुरपा (Khurpa)	☐			खुरपा /
हेमबर बिग (Hember Big)	☐			हेमबर बिग /
हान्ड स्मल साव (Hand Small Saw)	☐			हान्ड स्मल साव /
एक्स (Axe)	☐			एक्स /
एअर पम्प (Air pump)	☐			एअर पम्प /
टर्च लाइट (Torch Light)	☐			टर्च लाइट /
फर्स्ट अड किट (First Aid Kit)	☐			फर्स्ट अड किट /
स्वटार (Swattar)	☐			स्वटार
रेक (Rake)	☐			रेक
रेक हो (Rake Hoe)	☐			रेक हो
एखो (Axehoe)	☐			एखो /
जम्प सूट (Jump Suit)	☐			जम्प सूट /
बुट (Boot)	☐			बुट
सॉक्स (Socks)	☐			सॉक्स /
स्पेरी बाग (Sperry Bag)	☐			स्पेरी बाग
	☐			
Water Bag	☐			Water Bag
	☐			

घ. सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल

सामग्रीको प्रकृति (विवरण)	संख्या	सामग्रीको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान	के का लागी उपयोग
Life Jacket	११	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
Tube	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
Throw Bag	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
वेस्ट ब्याग	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
Air Pump	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
Jet Shooter (water)	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
पानीको बोतल	२ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Water Rescue
Rescue raft	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
life jacket	३०	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
Rescue Throw Bag	१०	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
paddle	७	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
safety helmet (for water rescue)	१०	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
hand pump	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
Dry bag	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
Stretcher 22'×6654,,	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
Tube	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Water Rescue
Nylon Rope Rope	३० मि	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Resque
Pick with handle	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Handy Hammer	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Seat Harness	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Chest Harness	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Static Rope	१०० मि.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Dynamic Rope	१०० मि.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
डोरी	३०० मि.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue

ग्लोभस छालको	५ जोर	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Carbineer fire fitng	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Rope Rescue
Ladder	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
बाल्टिन	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
Fire Suit	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
Fire Boot	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
Fire gloves	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
Fire Helmet	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
फायर स्वाटर	८	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
फायर रेक	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
स्प्रे व्याग	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
फायर हेलमेट	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
जम्स सुट	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
Fire Extinguisher 4.5 kg	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	Fire Fighting
First Aid Box	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	MFR
Hand Mike	३०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Helmet Mason (Plastic)	५	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Stretcher	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Whistle metal CCRC	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Spade CCRC	६	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Gall CCRC	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Metal box (36x20x15)" cccsr	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Shawel	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Bucket Metal	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Adjustable wrinch	१	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी

Crowbar	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Bold wire cutter	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Axe	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Pvc tarpaulin (12x18)"	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Hand show small	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Galen 20 ltr fitng	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Big Hammer	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Khurpa	२	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Big Show	३	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Head Light	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Rubber Mattress	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Crowbar	४	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
सावेल्	६	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
वेल्चा (सेल्टर किट)	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
फर्वा	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
करौती	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
तारकट्टर	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
मातौल	१०	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
काँटी 7.5 cm	५ के.जी.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
काटी 4 cm	५ के.जी.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
ढेब्री काटि	५ के.जी.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
ग्याविन तार (30 मि.)	३०० मि.	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
रेक हो cssr	२ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
वेल्चा	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
हेड टर्च	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी

Hydrolice jack cssr	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Chapping hammer	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Bolt cuter	२ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Flash light	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
Iron rad couter	१ थान	साबुत	स.प्र.बल नेपाल नं.६ गुल्म धनकुटा	CSSR का लागी
400 mm Electric Chain Saw	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
saw chain	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
saw blade	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
plastic cover	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
700 mm petrol Chain Saw	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
saw chain	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
saw blade	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
plastic cover	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Generator	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
come alone , (ratcheted puller)	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Crowbar	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Axe With Rubber Handle (Medium)	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Hammer	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
100 m Electric Coed (Motion Type turntable Plug)	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Hydraulic Bottle Jack (20 Tons Capacity)	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Gloves	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Helmet (CSSR)	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Fire Aid kits	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Bolt cutter	१	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	CSSR का लागी
Dnyamic Rope	१ रोल	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing

Static Rope	१ रोल	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing
Seat Harness	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing
Chest Harness	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing
Carabineers	५	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing
Figure 8 Carabineer	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing
Jammer	२	साबुत	सुरक्षा वेश मुलघाट धनकुटा	Rappelling Climbing

ड. धनकुटा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

क्र.स	सामानको विवरण	संख्या	सामानको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान
१	दमकल	२	चालु	नगरपालिका कार्यालय
२	एम्बुलेन्स	२	चालु	नगरपालिका कार्यालय
३	लाईफ ज्याकेट	१	चालु	नगरपालिका कार्यालय
४	वेलचा	५	चालु	नगरपालिका कार्यालय
५	पिटर फायर	४	चालु	नगरपालिका कार्यालय
६	Fire Extinguisher	१	चालु	नगरपालिका कार्यालय
७	Fire water Bag	१	चालु	नगरपालिका कार्यालय
८	डोरी	२० मि	चालु	नगरपालिका कार्यालय
९	हेल्मेट	५	चालु	नगरपालिका कार्यालय
१०	रुख काट्ने मेसिन	१	चालु	नगरपालिका कार्यालय
११	गैती	२	चालु	नगरपालिका कार्यालय
१२	झम्पेल	२	चालु	नगरपालिका कार्यालय
१३	पिपिई	२ सेट	चालु	नगरपालिका कार्यालय

च. महालक्ष्मी नगरपालिका नगरकार्यपालिका कार्यालय

सि.न.	सामग्रीको नाम	संख्या	सामग्रीको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान
१	एम्बुलेन्स	३	चालु	नगरपालिका कार्यालय, कोपिला फाउण्डेसन र मित्रलाल विष्णुमाया फाउण्डेसन
२	व्याहरो लोडर	१	□□□□	नगरपालिका कार्यालय
३	वाटर ट्याङ्क	१	□□□□	नगरपालिका कार्यालय
४	ट्रयाक्टर	१	□□□□	नगरपालिका कार्यालय
५	त्रिपाल	५०	□□□□	नगरपालिका कार्यालय

छ. पाखीवास नगरपालिका नगरकार्यपालिका कार्यालय

क्रस.	यन्त्र वा साधनहरूको नाम	संख्या	अवस्था	आपतकालिन अवस्थामा प्रयोग हुन सक्ने अवस्था
१	भ्याकुलेटर	१	राम्रो	प्रयोग हुन सक्ने
२	टिफर	१	राम्रो	प्रयोग हुन सक्ने
३	गाडी	२	राम्रो	प्रयोग हुन सक्ने

ज. सहिदभूमि गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

सि.न.	सामग्रीको नाम	संख्या	सामग्रीको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान
१	झम्पल	२	चालु	इ.प्र.का.छिन्ताङ
२	बेल्चा	३	चालु	इ.प्र.का.छिन्ताङ
३	कोदालो	३	चालु	इ.प्र.का.छिन्ताङ
४	बल्टिन	२	चालु	इ.प्र.का.छिन्ताङ
५	गैती	२	चालु	इ.प्र.का.छिन्ताङ
६	लाइफ ज्याकेट	२	चालु	प्रहरी चौकी त्रिवेणी
७	आगो निभाउने ग्यास	४	निष्क्रिय	गाउँपालिका
८	डोजर	१	राम्रो	छ
९	ट्र्याक्टर	१	राम्रो	छ

झ. चौबिसे गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

□□□.	□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ (□□□□□□)	□□□□□□	□□□□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□	□□ □□ □□□□ □□□□□□
□	□□□□□□□□□□ (□□□□□□□□ □□□□)	□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□□□□	□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□	□□□□□□ □□□□	□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□□□□	□□□□□ □□□□□□
□	□□□□□□□/□□□□□□	□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□□□□	
□	□□□□ □□□□	□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□□□□	
□	□□□□ □□□□	□□	□□□□ □□□□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□

			□□□□□		□□□□□□
□	□□□□ □□□□□□□□□□	□□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□	□□□□□□ □□□□□□□□□□	□□□□□□ □□□□ □□□□□□
□	□□□□ □□□□□□□□□□	□□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□	□□□□□□ □□□□□□□□□□	□□□□□□ □□□□ □□□□□□
□	□□□□□□□□□□	□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□	□□□□□□ □□□□□□□□□□	
□	□□□□□□□□	□□	□□□□ □□□□□□□□ □□□□□	□□□□□□ □□□□□□□□□□	

ज. छथर जोरपाटी गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

□□□.□.□.	□□□□□□□□□□ □□□□□□□ (□□□□□□)	□□□□□□	□□□□□□□□□□ □□□□□□	□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
□.	□□□□ □□□□□ □□□□□□□□	□□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□□□□□□□	□□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□□	□□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□	□□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□	□□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□	□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□
□.	□□□□□□	□ □□□	□□□□□□	□□□ □□□□□□□□ □□.□□

				००.००
०.	०००००	० ०००	०००००	००० ००००००० ००.००
०.	००००	० ०००	०००००	००० ००००००० ००.००
००.	००००००००००	०० ०००	०००००	००० ००००००० ००.००
००.	००००००००	०० ०००	०००००	००० ००००००० ००.००
००.	००००	०००० ००	०००००	००० ००००००० ००.००

ट. साँगुरीगढी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिका कार्यालय

सिनं	सामग्रीको नाम	संख्या	सामग्रीको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान
१	Fire Extinguisher	३० थान		वडा कार्यालय, गा.पा. तथा स्वास्थ्य चौकीलाई १-१ वटा हस्तान्तरण गरिने
२	Rappelling rope	२०० मि		गा.पा.मा रहने
३	बेल्या	२० थान		वडा कार्यालयमा रहने गरी हस्तान्तरण हुन बाँकी
४	कोदालो	२० थान		
५	झम्पल/गल	२० थान		
७	नाईन डोरी	१००० मि		
८	स्ट्रेचर	१० थान		
९	हसिया	२० थान		
१०	कुटी	२० थान		
११	गैती	२० थान		
१२	लाईफ ज्याकेट	२० थान		वडा कार्यालयमा रहने गरी हस्तान्तरण हुन बाँकी
१३	टर्च लाईट	२० थान		
१५	गम बुट	२० थान		
१६	सेफटी हेलमेट	२० थान		

ठ. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा

विवरण	एकाई	परिमाणात्माक विवरण	उपलब्ध विवरण
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समूह	संख्या	२४	२४
प्राथमिक उपचार प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक	जना	४	४
आधारभूत प्राथमिक उपचारक	जना	२४	२४
विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षक	जना	१	
राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य समूह	संख्या	२	
सिमुलेटर	जना	१	१
पारिवारिक सम्पर्कको पुनःस्थापना	संख्या	२	२
उपशाखा	संख्या	३२	३२
एम्बुलेन्स	संख्या	१	१
ड्रिल मेसिन	गोटा	१	१
टुचेन	गोटा	१	१
रुख काट्ने आरा	गोटा	१	१
वाटर पम्प ब्याग	गोटा	३	३
सेल्टर किट	गोटा	१	१
लाईफ ज्याकेट	संख्या	६	६
सेफ्टी हेल्मेट	संख्या	१५	१५
पाल सेट	संख्या	५	५
सिढी ल्याडर	संख्या	३	३

३.११ विपद् पिडितहरुलाई तत्कालका उपलब्ध गराइने गैर खाद्य सामग्रीहरू

विपदका घटनाबाट पिडित एक घरपरिवाललाई तत्कालका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सहयोगमा निम्न गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराइने छ।

क्र.स.	सामग्रीको नाम	थान/मिटर प्रति परिवार	कैफियत
१	कम्बल	१ थान	५० प्रतिशत ऊनी (उलन)

२	त्रिपाल	१ थान	१२ ह १८ फिट लम्बाई/५ किलोग्राम
३	भाडाकुँडा	१ सेट	ठूलो डेक्की २ बटा
४	प्लाष्टिक बाल्टीन	१ थान	२० लिटरको ढकनी सहित
५	प्लाष्टिक जग	१ थान	५ लिटरको
६	जिन कपडा	३ मिटर	कालो वा निलो
७	कोराडाइट कपडा	३ मिटर	सेतो वा निलो
८	पप्लीन कपडा	३.५ मिटर	कुनै पनि रंगको
९	लुंगी वा सारी	१ थान	कुनै पनि रंगको
१०	प्लाष्टिक डोरी	२५ मिटर	
११	प्लाष्टिक बोरा	१ थान	
१२	जेरीक्यान	१ थान	

यस नेपाल रेडक्रस सोसाइटी धनकुटा जिल्ला शाखासंग ५० सेट गैर खाद्य राहत मौज्जात रहेको छ। आवश्यकताको आधारमा केन्द्रबाट थप राहत सामग्री आयात गरिने छ ।

३.१२ विपद् पिडितहरुलाई तत्कालका उपलब्ध गराइने खाद्य सामग्रीहरू

उद्योग वाणिज्य संघ धनकुटाबाट एक घरपरिवालाई निम्न गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराइने छ ।

क्र.स.	सामग्रीको नाम	केजी / थान	कैफियत
१	चामल	१० के.जी.	
२	नून	१ के.जी.	
३	तेल	१ पोका (आधा लिटर)	
४	चिनी	१ के.जी.	
५	चियापत्ती	१ पोका (२०० ग्राम)	
६	नुहाउने साबुन	१ थान	

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	केजी / थान	कैफियत
जम्मा २५० परिवारको लागि बार्षिक रूपमा खाद्य सामाग्री तयारी अवस्थामा राखिएको छ ।			

खण्ड: चार

बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्य सम्बद्ध नीतिगत तथा संरचनागत व्यवस्था

४.१ नेपालमा बिपद् सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था

(क) नेपालको संविधान

नेपालको संविधानको धारा ५१ को खण्ड (छ) को (९) मा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनस्थापन गर्ने राज्यको नीति रहने व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी संविधानको अनुसूचिमा समेत बिपद् व्यवस्थापनलाई तीन तहकै जिम्मेवारीमा राखेको हुनाले बिपद् व्यवस्थापनलाई संविधानले उच्च प्राथमिकतामा राखेको देखिन्छ।

(ख) बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले बिपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक बिपद्बाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्ने उद्देश्य राखेको देखिन्छ। यस ऐनले बिपद् व्यवस्थापनका चक्रहरूको समेत व्याख्या गरी ती कार्य गर्न केन्द्रदेखि वडा तहसम्म संरचनागत व्यवस्था गरी जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरेको छ। यस कानूनले नेपालले बिपद्का क्षेत्रमा गरेको अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धतालाई समेत समेटेको छ। यस ऐनका उद्देश्यहरू कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण लगायतका प्रदेश र स्थानीय संरचनाहरूको व्यवस्था गरिएका छन्।

(ग) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२) न. मा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून र मापदण्ड तयार गर्ने, पूर्वतयारी, खोज, उद्धार, राहत र पुनस्थापनका कार्य गर्ने व्यवस्था गरेको छ। साथै सोही ऐनले सुरक्षित वस्ति विकास र भवन सहिताको परिपालना गरी विपद् उत्थानशील संरचना निर्माणमा पनि स्थानीय तहलाई उत्तरदायी बनाएको देखिन्छ।

(घ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति, २०७५

विपद् जोखिमबाट सुरक्षित, जलवायू अनुकूलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्दै दिगो विकासमा योगदान पुर्याउने दीर्घकालीन सोच राखी विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति, २०७५ बनेको देखिन्छ। यो रणनीतिले सम्भावित विपद्बाट जोखिममा पर्न सक्ने भौगोलिक क्षेत्र तथा पूर्वाधारका क्षेत्र पहिचान गरी ती क्षेत्रमा पुर्याउने क्षति एवं अवरोधलाई कम गर्दै तिनीहरूको उत्थानशीलता वृद्धि गर्न सबै तहका सरकारको भूमिकालाई स्पष्ट पारेको छ।

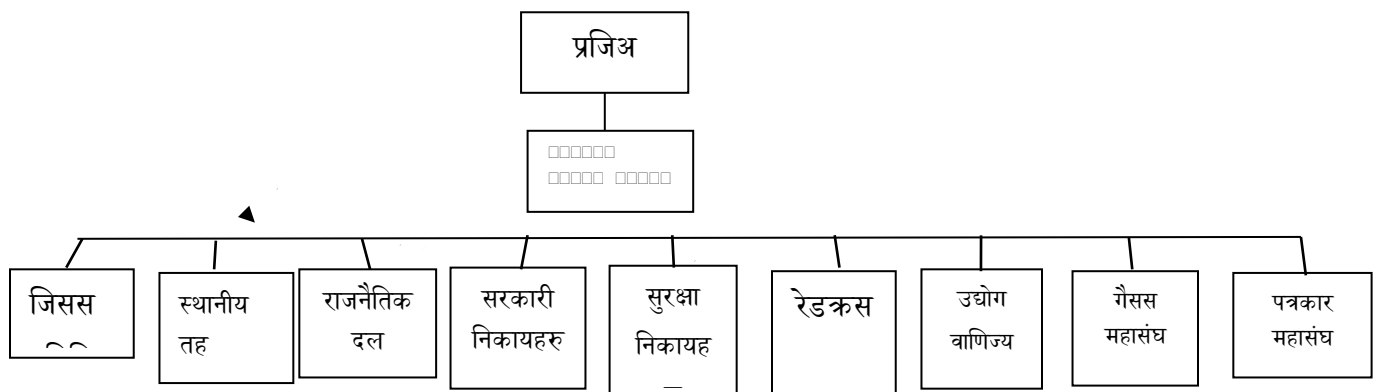
(ङ) ह्योगो कार्ययोजना संरचना

विश्वभरि नै विपद् जोखिम कम गर्न सन २००५, जनवरी मा संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलन जापानमा आयोजना गरिएको थियो। यस सम्मेलनले विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा हालसम्म भएका भूमण्डलीय प्रयास, कमि कमजोरीको मूल्याङ्कन गरी एक रणनीति बनाउन सहमति भएको थियो जसलाई ह्योगो कार्य संरचना, २००५ भन्ने गरिन्छ। यस संरचनाले मुलत दिगो विकास नीति तथा योजनामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण अवधारणाको आन्तरिकीकरण, उत्थानशीलता पूर्वाधारका लागि संस्थाहरूको क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण र आपतकालीन तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्यान्वयनमा जोखिम न्यूनीकरण अवधारणाको विधिवत समायोजनको लक्ष्य राखेको थियो। संरचनाले सवल राष्ट्रिय र स्थानीय संस्थागत व्यवस्था, पुर्वचेतवनी प्रणालीको व्यवस्था, शिक्षा र अनुसन्धानमा आधारित क्रियाकलाप, अन्तरनिहित जोखिमका कारण पहिचान र विपद् जोखिम न्यूनीकरण पूर्वतयारीलाई प्राथमिकतामा राखेको देखिन्छ।

४.२ जिल्ला स्तरीय संगठनात्मक तथा जिम्मेवारी संरचना

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार जिल्ला विपद ब्यवस्थापन समितिको संरचनागत व्यवस्था र काम कर्तव्य अधिकार देहाय वमोजिम रहेको छ।

क. जिल्ला विपद ब्यवस्थापन समितिको सांगठनिक संरचना

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा जिल्ला भित्र रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक क्षेत्रमा भूमिका रहेका प्राय सबै निकायको प्रतिनिधित्व रहने व्यवस्था गरेको छ। यसका कारण जिल्लाभित्र हुने सबै प्रकृतिका विषद्का घटनामा स्रोत र साधनको परिचालनमा प्रभावकारी हुने गरेको छ।

ख जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको जिम्मेवारी :

- विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने । खोज तथा उद्धार कार्यका लागि सम्वन्धित सुरक्षा निकायहरूलाई परिचालन गर्न गराउन निर्देशन गर्ने ।
- खोज तथा उद्धारकार्यलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार साथै स्थानीय सरकारहरूसँग समन्वय गर्ने ।
- विपद् परेको क्षेत्रको जानकारी लिई स्थानिय तह र प्रहरीको अनि रेडक्रसको सहयोगमा सम्भव भए ० देखि २४ घण्टासम्ममा अथवा २४ देखि ७२ घण्टा भित्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गरिसक्ने ।
- प्रारम्भिक क्षतीको विवरणको आधारमा आवश्यकताको पहिचान गरी क्षमताको आंकलन गर्ने र थप स्रोत व्यवस्थापनका लागी तत्काल सम्वन्धित निकायहरूमा पहल गर्ने ।
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार साथै स्थानीय सरकारहरूसँग लगायत जिल्लाका अन्य सरोकारवाला संघसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय गरी प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागी पहल गर्ने ।
- विपद्को अवस्थाको नियमित प्रतिवेदन गृह मन्त्रालय, केन्द्रीय आपतकालिन केन्द्र, प्रदेश आन्तरीक मामला मन्त्रालयमा संप्रेशण गर्ने ।

ग. जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति अध्यक्षको जिम्मेवारी

क. जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बोलाउन लगाउने ।

ख. बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

ग. रायसुझाव सहित निर्णय गर्ने ।

घ. संयोजकहरू तोक्ने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

च. विपद् व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशिल गराउने ।

छ. साझेदार निकायहरूको खोजी गर्ने ।

ज. नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारहरूसँग समन्वय गर्ने ।

झ. विभिन्न उपसमितिहरूले गरेको कार्यको अनुगमन गर्ने ।

ज. केन्द्रबाट प्राप्त नीति निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

घ. क्षेत्रगत सरोकारवालाहरुको जिम्मेवारी

क. तत्काल आ आफ्नो क्षेत्रका बैठक बस्ने ।

ख. क्षेत्रहरुले विपद् हुने वित्तिकै स्वयमसेवक तथा दक्ष जनशक्ति परिचालन गरी सर्बेक्षण र उद्धार कार्य गर्न स्थानिय तहसंग समन्वय गर्ने ।

ग. प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गरी विवरण जिल्ला शाखामा पठाउने ।

घ. स्थानिय तहसंग समन्वय गरी सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवासको व्यवस्था मिलाउने ।

ड. क्षेत्रहरुले आफ्नो क्षेत्र बाहेक अरु क्षेत्रहरूसंग विपद् प्रतिकार्यका लागि समन्वय गर्ने ।

च. स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरी राहत सामग्री संकलन तथा वितरणको व्यवस्थापन गर्ने ।

च. विपद्को प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला ब्यवस्थापनमा पठाउने ।

छ. स्थानीय तह तथा संघसंस्था, समाजसेवीहरूसँग सम्पर्क समन्वय गरी पारदर्शी रुपमा सेवा प्रवाह गर्ने ।

ज. विपद् पश्चात् हुन सक्ने महामारीजन्य सरुवा रोगहरुको व्यवस्थापनको लागि स्वास्थ्य क्षेत्र साथै अन्य सरोकारवालाहरूसंग समन्वय गर्ने ।

ड. सदस्य सचिवको जिम्मेवारी

क. सभापतिको स्वीकृति लिई बैठक बोलाउने

ख. प्रस्तावहरु पेश गर्ने

ग. बैठकको निर्णयहरुको अभिलेख राख्ने

घ. बैठकका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने

ड. विपद्मा प्रतिकार्यसँग सम्बन्धित दैनिक कार्यहरु गर्ने, गराउने

च. तथ्याङ्कहरुको अध्यावधिक गर्ने

छ. प्रतिवेदन तयार गर्ने र माथिल्लो निकायमा पठाउने ।

खण्ड: पाँच

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रस्तावना, उद्देश्य, क्षेत्रगत अवधारणा र कार्ययोजना

५.१ प्रस्तावना

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा धनकुटा जिल्लामा हुन सक्ने विपद्का कारण उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनिकरण गर्न जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तह, सरकारी निकाय, सुरक्षा निकाय, सामाजिक संघ/संस्थाको संयुक्त प्रयास र स्रोत परिचालन गर्नका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गर्ने गरी यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८०/०८१ स्वीकृत गरिएको छ।

५.२ जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समष्टिगत उद्देश्य

विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्बाट प्रभावित जिल्लाको सूचीमा धनकुटा पनि रहेको छ। जिल्लामा बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्ग र सडक दुर्घटनाजन्य विपद्का कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ। यस क्षेत्रमा वर्षात भएको अवस्था साथै अन्य नियमित भइरहने विपद्को समयमा मानवीय सहायतालाई प्रभावकारी रूपमा अघि बढाउन आवश्यक रहेको छ। त्यसैले जिल्लामा विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजनामध्ये आपत्कालीन समयमा मानव जीवनको रक्षा र महत्वपूर्ण सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका नेपाल रेडक्रस सोसाईटी धनकुटा शाखाको प्राविधिक सहयोगमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गर्ने गरी यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८०/०८१ जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट जारी गरिएको छ।

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितहरूको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी प्रभावितहरूमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न विपद् व्यवस्थापन सम्बद्ध सबै निकाय र संस्थाको स्रोत र साधन परिचालन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ। यसको माध्यमबाट सार्वजनिक निकायको जिम्मेवारी किटान गरी ती निकायलाई उत्तरदायी गराउने समेत उद्देश्य रहेको छ।

५.३ विशिष्ट उद्देश्य

यस योजनाको विशिष्ट उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- क. विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी ढङ्गले प्रतिकार्यमा सहभागी हुनका लागि उपयुक्त तयारी गर्ने।
- ख. उपयुक्त तथा प्रभावकारी प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन तथा समन्वयका लागि आवश्यकता पहिचानलाई मध्यनजर गर्ने ।
- ग. स्रोत, क्षमतामा कमी तथा संरचनाहरूमा क्षति हुँदा पनि प्रभावकारी प्रतिकार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तहका संरचनाहरू संलग्न हुने ।
- घ. आपत्कालीन प्रतिकार्यका लागि प्रभावकारी परिचालन गर्न राष्ट्रिय प्रतिकार्य औजारहरूको प्रयोग सुनिश्चित गर्नका लागि प्रकृयाहरू स्थापित गर्ने।

यो दस्तावेजले विपद् प्रतिकार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको विशिष्ट जिम्मेवारी, प्रतिकार्यको उद्देश्य र प्राप्त हुनुपर्ने परिणामहरूका बारेमा जानकारी दिनेछ । यसमा उल्लिखित प्रतिकार्यको सूचीले हरेक विषय क्षेत्रगत समुहले गर्ने कार्यको मार्गदर्शन बारेमा पर्याप्त जानकारी दिनेछ। यसको अलावा वर्षात विपद् प्रतिकार्यमा पूर्वतयारीको प्राथमिकता तथा कार्य योजनाको आवश्यकता बारे व्याख्या गरिएको हुनेछ ।

५.४ क्षेत्रगत अवधारणा तथा क्षेत्र परिचय

जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारीताका लागि अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रियस्तरमा विकास भएका क्षेत्र (Cluster) को अवधारणालाई आधार मानेर कार्य विभाजन गर्नु उपयुक्त हुन्छ । यस अवधारणाको कार्यान्वयन गर्न जिल्लाको लागि केही कठिनाइ हुने भए पनि छिमेकी जिल्ला सुनसरीको कोशीको पूर्वी तटबन्ध भत्किएर भएको विनाशका समयमा गरिएको प्रतिकार्यको अनुभवका

आधारमा काम गर्न सकिने तथा गरिएको काम प्रभावकारी हुने र काममा दोहोरोपना नआउने देखिएको हुँदा यस योजनाले क्षेत्रगत अवधारणालाई आत्मसात गरेको छ ।

विपद्बाट प्रभावित मानिसलाई सरकार तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोगलाई विशेषज्ञता तथा अनुभवका आधारमा परिचालन गर्नु सान्दर्भिक र वैज्ञानिक हुनेछ । यसका लागि अन्तर्राष्ट्रिय तहमै विभिन्न क्षेत्रहरू पहिचान गरिएका छन् । विपद्का घटनामा परी आफन्त तथा धनसम्पत्ति गुमाएर विस्थापित भएका मानिसलाई जीवनयापनका लागि तत्काल गरिने सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न र खाद्यान्न आवास, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबद्धन, शिक्षा, सुरक्षाजस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ-आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित बन्छ । अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपद्बाट विस्थापित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउन गरिएको कार्यविभाजन भनेर परिभाषित गर्न सकिन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय स्तरबाट मान्यता प्राप्त क्षेत्रगत अवधारणाका विशेषता निम्नअनुसार रहेका छन्:

- क. विशेषगरी ठूलो विपद्को अवस्थामा सक्रिय रहने भए पनि क्षेत्रगत अवधारणाले समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ,
- ख. प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ,
- ग. मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ,
- घ. मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ,
- ङ. प्रतिकार्यमा देखिएका कमीकमजोरीको निराकरण गरी कार्ययोजनाको समिक्षा गर्दै आवश्यकताअनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

३.५ जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको क्षेत्रगत उद्देश्य

आगलागी, वाढी पहिरो, माहामारी लगायत विपद्को चपेटामा परेका मानिसलाई भेदभावरहित ढङ्गले उद्धार गरी सुरक्षित स्थानसम्म पुर्याउनु, उनिहरूलाई मानवीय सहायताका लागि प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन गर्नु र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग प्रभावकारी समन्वय गरी, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र संप्रेषणको प्रभावकारी व्यवस्था गर्नु यसको मुख्य उद्देश्य हुनेछ । योजनाका क्षेत्रगत उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन् ।

- क. विपद् प्रभावितहरूलाई विना भेदभाव उद्धार गर्नु र सो क्रममा विशेषगरी महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, सुत्केरी तथा गर्भवति महिलाहरूलाई प्राथमिकता दिएर उद्धार गरी जीवन बचाउनु ।

- ख. घाइतेको प्राथमिक उपचार गरी आवश्यकतानुसार अस्पताल पुर्याउने व्यवस्था मिलाउनु ।
- ग. बढीपहिरो पछि हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति कम गर्ने उपाय अपनाउनु ।
- घ. विस्थापितलाई सुरक्षित अस्थायी आश्रयस्थलमा पुर्याउने र मानवीय सहायताका लागि आवश्यक प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु ।
- ङ. विपद्को समयमा सरकार, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र, सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजविच समन्वय कायम गर्नु ।
- च. नियमित रूपमा अनुगमन गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु ।

५.६ क्षेत्रगत अवधारणाको आवश्यकता तथा महत्व

- क. प्रतिकार्यका लागि विशेषज्ञता प्राप्त निकाय वा संस्थाको नेतृत्वमा कार्य विभाजन हुने भएकोले प्रत्येक क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने आधारभूत आवश्यकताको वितरण प्रभावकारी भई सबै वर्गका प्रभावित समुदायको पहुँच कायम रहन्छ,
- ख. प्रत्येक क्षेत्रमा सो क्षेत्रको विशेषज्ञता प्राप्त निकायले नेतृत्व गर्ने हुँदा विपद्-प्रतिकार्यका क्रममा विशेषज्ञको सेवा उपलब्ध हुन्छ,
- ग. आपत्कालीन समयमा गर्नु पर्ने मानवीय सहयोगसम्बन्धी कार्यको लागि आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने व्यवस्था भएकोले वस्तुको आपूर्ति, समन्वय, सूचना प्रवाह र सहयोगको वितरण प्रभावकारी हुन्छ,
- घ. आपत्कालीन समयमा चाहिने सामग्रीको पूर्व बन्दोवस्त तथा भण्डारणको उचित व्यवस्था हुन्छ भने तत्कालै व्यवस्था गर्नु पर्ने अवस्था भएमा कार्य चुस्त र छिटो छरितो रूपमा हुन्छ,
- ङ. मानवीय सहयोगका सम्पूर्ण प्रक्रिया सहभागितात्मक विधिबाट गरिने भएकाले आन्तरिक विवाद र अन्य सबै प्रकारका कठिनाई तथा बाधा हट्छन्,
- च. उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग भई सबैमा जवाफदेहीताको विकास र उत्तरदायित्वबोध हुन्छ ।

५.७ क्षेत्रगत समितिको संरचना र उद्देश्य

धनकुटा जिल्लाको यस जिल्ला आपत्कालीन योजनामा निम्नअनुसार ९ वटा क्षेत्र र क्षेत्र प्रमुख निर्धारण गरिएको छ। क्षेत्रमा सहभागी सदस्यबाट अपेक्षित सहयोग प्राप्त हुनेछ र जिम्मेवारी सबैले समान रूपमा बहन गर्ने प्रत्याभूति गरिएको छः

क्र सं	क्षेत्रगत समिति (Clusters)	क्षेत्रगत कार्यसमूहको नेतृत्व (Cluster Leads)
१	आपतकालिन समन्वय, सूचना तथा संचार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	आपतकालिन खोजी तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
३	आपतकालिन अस्थाई आवास	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
४	आपतकालिन खाद्य सामग्री	उद्योग वाणिज्य संघ
५	आपतकालिन स्वास्थ्य तथा पोषण	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
६	आपतकालिन मृत शरिर व्यवस्थापन	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
७	आपतकालिन कृषि, खानेपानी, वातावरण तथा सरसफाई	सम्बन्धित स्थानीय तह
८	आपतकालिन शिक्षा, तथा संरक्षण	शिक्षा तथा समन्वय ईकाई /स्थानीय तह
९	आपतकालिन पूर्णलाभ कार्यक्रम	जिल्ला समन्वय समिति/स्थानीय तह

(क) विषयगत क्षेत्र (Cluster): आपतकालिन समन्वय, सूचना तथा संचार

उद्देश्य: जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागि सबै निकायहरूसँग समन्वय गर्ने ।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): जिल्ला प्रशासन कार्यालय, धनकुटा

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members)को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	थानेश्वर गौतम ९८५२०३७७७७	गजेन्द्र रम्तेल ९८४२४७६२५६	daodhankuta@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ ९८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०६१४५५	dccdhandkuta@gmail.com
३	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
४	पाख्रीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरङ्ग	गोर्खबहुर तामाङ	वसन्तराज निरौला

		९८५२०५३६१५	९८५२०४३१११	९८५११६७८२७
५	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
६	छत्रवहोरपाटी गाउँपालिका	छत्रवहादुर सुब्बा ९८४०७७६१३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रवहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
७	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
८	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८१६००६४६५
९	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६१९०१	मनोजकुमार राय ९८५२०६१९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
१०	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०११
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुवैर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८१०६५
१२	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
१३	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
१४	नेपाली कांग्रेस	दिनेश राई ९८५२०५०४६७	विजय सन्तोषी राई ९८४२०२४९७१	
१५	ने.क.पा.एमाले	ईन्द्रमणि पराजुली ९८५२०५०२७७	नैन विश्वकर्मा ९८४२०७१२१५	
१६	नेकपा माओवादी केन्द्र	कुसुम कुमारी श्रेष्ठ ९८५२०५०४१३	चन्द्रकला राई ९८६२८३१७४०	
१७	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	कुमार वहादुर थापा ९८४२००९८६९	पवित्रा श्रेष्ठ ९८४२३८५२११	
१८	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	बलवहादुर राई ९८४२०५२९१९	डम्बर कटुवाल ९८४२०७१००७	
१९	नेकपा एकिकृत	अर्जुन कुमार राई	अनिता भट्टराई	

	समाजवादी	९८४१४९८९७३	९८६२१९०९३६	
२०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	
२१	नेपाल पत्रकार महासंघ	नगेन्द्र राई ९८५२०७०९९९		
२२	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	प्रल्हाद पोखरेल ९८५२०७००९१	भुपेन्द्र प्रसाद साह ९८४२८०९८२३	
२३	नेपाल टेलिकम	सुमन आचार्य ९८५२०२५५३५	हेमन्त शर्मा ९८५२०२४५५५	
२४	रेडियो नेपाल	उद्धवसिंह खत्री ९८४३४४१५०३	तिल विक्रम चेम्जोङ्ग ९८५२०६१४२२	
२५	रेडियो मकालु	सन्तोष रुचाल ९८५२०५२९१८		
२६	रेडियो धनकुटा	चन्द्र रावल ९८६७३१२५०३		
२७	रेडियो लालीगुराँस	विदुर खवास ९८५२०७५५००		
२८	रेडियो भेडेटार	पूणर्लाल चौधरी ९८२५३५१३३३		

ख. विषयगत क्षेत्र (Cluster) : आपतकालिन खोजी तथा उद्धार

उद्देश्य: विपद्को अवस्थामा खोज तथा उद्धार, सेवा संचालन गर्ने ।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, धनकुटा

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members) को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	थानेश्वर गौतम ९८५२०३७७७७	गजेन्द्र रम्तेल ९८४२४७६२५६	daodhankuta@gmail.com
२	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
३	पाखीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग ९८५२०५३६१५	गोर्खबहुर तामाङ्ग ९८५२०४३१११	वसन्तराज निरौला ९८५११६७८२७
४	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	मनोज तामाङ्ग ९८५२०७७७८४

५	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रवहादुर सुब्बा ९८४०७७६९३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रवहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
६	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
७	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८९६००६४६५
८	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६९९०९	मनोजकुमार राय ९८५२०६९९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
९	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२९७३९	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५९३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०९९
१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५९२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५९२८९०६५
११	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५९२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
१२	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
१३	नेपाली कांग्रेस	दिनेश राई ९८५२०५०४६७	विजय सन्तोषी राई ९८४२०२४९७९	
१४	ने.क.पा.एमाले	ईन्द्रमणि पराजुली ९८५२०५०२७७	नैन विश्वकर्मा ९८४२०७९२९५	
१५	नेकपा माओवादी केन्द्र	कुसुम कुमारी श्रेष्ठ ९८५२०५०४९३	चन्द्रकला राई ९८६२८३९७४०	
१६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	कुमार वहादुर थापा ९८४२००९८६९	पवित्रा श्रेष्ठ ९८४२३८५२९९	
१७	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	वलवहादुर राई ९८४२०५२९९९	डम्बर कटुवाल ९८४२०७९००७	
१८	नेकपा एकिकृत समाजवादी	अर्जुन कुमार राई ९८४९४९८९७३	अनिता भट्टराई ९८६२९९०९३६	
१९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	

ग. विषयगत क्षेत्र (Cluster): आपतकालिन अस्थायी आवास

उद्देश्य: विपद् प्रभावितहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सहज राहत उपलब्ध गराउने।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, धनकुटा जिल्ला शाखा

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members) को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	nrcsdhankuta2015@gmail.com
२	उद्योग बाणिज्य संघ	बिजय सन्तोषी राई ९८४२०२४९७१	तारा तितुङ्ग ९८४२०७०६००	ccidhankuta@gmail.com
३	निर्माण व्यवसायी संघ	अर्जुन के.सी ९८५२०५०७७४	भवानी शंकर चाम्लीङ्ग ९८४२१०९१२९	
४	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ ९८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०६१४५५	dccdhanakuta@gmail.com
५	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
६	पाखीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग ९८५२०५३६१५	गोर्खवहुर तामाङ ९८५२०४३१११	बसन्तराज निरौला ९८५१९६७८२७
७	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
८	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रबहादुर सुब्बा ९८४०७७६१३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
९	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
१०	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८१६००६४६५
११	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६१९०१	मनोजकुमार राय ९८५२०६१९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
१२	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१	सह सेनानी खेमबहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०११

१३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८१०६५
१४	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक बहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
१५	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
१६	खाद्य गुणस्तर तथा अनुसन्धान कार्यालय			

घ. विषयगत क्षेत्र (Cluster) : आपतकालिन खाद्य सामग्री

उद्देश्य: विपद् प्रभावितहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सहज खाद्यान्न उपलब्ध गराउने।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): उद्योग वाणिज्य संघ धनकुटा,

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members) को सूची:

क्र. सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	उद्योग वाणिज्य संघ	विजय सन्तोषी राई ९८४२०२४९७१	तारा तितुङ्ग ९८४२०७०६००	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णु कृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	
३	निर्माण व्यवसायी संघ	अर्जुन के.सी ९८५२०५०७७४	भवानी शंकर चाम्लीङ्ग ९८४२१०९१२९	
४	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ ९८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०६१४५५	dccdhanakuta@gmail.com
५	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
६	पाख्रीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग ९८५२०५३६१५	गोर्खबहुर तामाङ ९८५२०४३१११	वसन्तराज निरौला ९८५११६७८२७

७	महालक्ष्मी नगरपालिका	धुवराज राया ९८५२०७०९२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०९२९	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
८	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रवहादुर सुब्बा ९८४०७७६९३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रवहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
९	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
१०	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८९६००६४६५
११	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६९९०९	मनोजकुमार राय ९८५२०६९९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
१२	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२९७३९	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५९३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०९९
१३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८९०६५
१४	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
१५	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
१६	खाद्य गुणस्तर तथा अनुसन्धान कार्यालय	आनन्द डंगोल ९८५२०६९३७६	सुशिल कोईराला ९८५२०७९३७६	

ड. विषयगत क्षेत्र (Cluster) : आपतकालिन स्वास्थ्य तथा पोषण

उद्देश्य: विपद प्रभावितहरूमा स्वास्थ्य उपचार तथा पोषणमा सहजता प्रदान गर्ने।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : स्वास्थ्य कार्यालय

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members) को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल
--------	--------------------	--------	-----------------	----------------------

	साझेदारहरूको नाम			ठेगाना
१	स्वास्थ्य कार्यालय	गोकुल भण्डारी ९८५२०६११३४	उदयशंकर साह ९८४२२९८४४८	
२	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०११
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८१०६५
४	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
५	डा.राम प्र.पोख्रेल आँखा अस्पताल	रोशन श्रेष्ठ ९८५२०५०३६१	नरेन्द्र वस्नेत ९८४२२१७४५५	
६	नेपाल परिवार नियोजन संघ	देवेन्द्र प्रधान ९८४२१११३८८	राम सिंह दाहाद ९८४१५३७८२१	
७	जिल्ला अस्पताल	डा. अमिताभ ठाकुर ९८५२०६१६३९/९ ८६०८७६६०७	विरेन्द्र श्रेष्ठ ९८४२०५५३११	
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णुकृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	
९	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	मनोज चाम्लिङ ९८५२०५०८८९	नविन प्रधान ९८४२०४०३०४	
१०	हेल्थ इन्टिच्युटहरू	रामनारायण प्रसाद ९८५२०६१६१२		
११	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ ९८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०६१४५५	dccdhanakuta@gmail.com
१२	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग	मुक्तिनाथ सुवेदी	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४

		१८५२०७०९९९	१८५२०३९९९९	
१३	पाखीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग १८५२०५३६९५	गोर्खबहुर तामाङ १८५२०४३९९९	वसन्तराज निरौला १८५९९६७८२७
१४	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया १८५२०७०९२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा १८५२०७०९२९	मनोज तामाङ १८५२०७७७८४
१५	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रबहादुर सुब्बा १८४०७७६९३२	जितमान जिमि १८५२०७५०६०	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ १८५२०७५००५०
१६	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई १८५२०८०७०८	नविन कार्की १८५२०६४५३५	हरीकुमार राई १८५२०५०६८२
१७	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु १८४७२२४६५९	परसुराम दहाल १८५२०६२४०२	सन्दिप थापा १८९६००६४६५
१८	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई १८५२०६९९०९	मनोजकुमार राय १८५२०६९९४०	द्रोणप्रसाद राई १८५२०६२०३३

च. विषयगत क्षेत्र (Cluster) : आपतकालिन मृत शरिर तथा मृत शरिर व्यवस्थापन

उद्देश्य: विपद्मा परेर ज्यान गुमाएकाहरुको शरिरलाई स सम्मान ब्यबस्थापन गर्ने।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): जिल्ला प्रहरी कार्यालय, धनकुटा

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster members) को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला १८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर १८५९२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह १८५९२८९०६५
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	थानेश्वर गौतम १८५२०३७७७७	गजेन्द्र रम्तेल १८४२४७६२५६	daodhankuta@gmail.com
३	जिल्ला समन्वय समिति	निरेन तामाङ १८५२०५०००५	मुक्तिनाथ सुवेदी १८५२०६९४५५	dccdhanakuta@gmail.com
४	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग १८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी १८५२०३९९९९	उपेन्द्र खनाल १८५२०५०५०४
५	पाखीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग १८५२०५३६९५	गोर्खबहुर तामाङ १८५२०४३९९९	वसन्तराज निरौला १८५९९६७८२७

६	महालक्ष्मी नगरपालिका	धुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
७	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रवहादुर सुवा ९८४०७७६१३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रवहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
८	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
९	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८१६००६४६५
१०	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६१९०१	मनोजकुमार राय ९८५२०६१९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
११	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०११
१२	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६
१३	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सविना राई ९८५२०७००५५	रमेश कट्टेल ९८४३०४६६००	niddhankuta@gmail.com
१४	जिल्ला अस्पताल	डा. अमिताभ ठाकुर ९८५२०६१६३९/९८६ ०८७६६०७	विरिन्द्र श्रेष्ठ ९८४२०५५३११	
१५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छत्रकुमार श्रेष्ठ ९८५२०५०५५६	विष्णुकृष्ण जोशी ९८४२०३९२७८	

छ. विषयगत क्षेत्र(Cluster): आपतकालिन कृषि, खानेपानी, वातावरण तथा सरसफाई
उद्देश्य: विपद् प्रभावित क्षेत्रमा कृषि, खानेपानी, वातावरण तथा सरसफाई सहजता प्रदान गर्ने।
नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) :सम्बन्धित स्थानीय तह
क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members)को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई- मेल ठेगाना
--------	--	--------	-----------------	---------------------------------

१	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९९९९	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
२	पाख्रीबास नगरपालिका	ज्ञान वहादुर गुरङ्ग ९८५२०५३६९५	गोर्खवहुर तामाङ ९८५२०४३९९९	वसन्तराज निरौला ९८५९९६७८२७
३	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०९२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०९२९	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
४	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रवहादुर सुब्बा ९८४०७७६९३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रवहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
५	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
६	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८९६००६४६५
७	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६९९०९	मनोजकुमार राय ९८५२०६९९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
८	सामुदायिक बन उपभोक्ता महासंघ	निलवहादुर थापा ९८५२०५०३९३		
९	गैर सरकारी महासंघ	मिन सुवेदी ९८४२०६२०२९		
१०	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	राजकुमार मण्डल ९८५२०५०२३४	कालिदास भट्टराई ९८४२०४६६६२	
११	डिभिजन बन कार्यालय	भरतवावु श्रेष्ठ ९८५२०५०५२९	राजन राई ९८५२०८०२८२	
१२	स्वास्थ्य कार्यालय	गोकुलप्रसाद भण्डारी ९८५२०६९९३४	सञ्जु कार्की ९८४२०६९५९९	उदयशंकर साह ९८४२२९८४४८
१३	खाद्य अनुसन्धान तथा गुणस्तर कार्यालय	आनन्द डंगोल ९८५२०६९३७६	सुशिल कोईराला ९८५२०७९३७६	

ज. विषयगत क्षेत्र (Cluster): आपतकालिन शिक्षा, संरक्षण

उद्देश्य: विपद प्रभावितहरूको उचित शिक्षा तथा संरक्षण गर्ने।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, स्थानीय तह

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster members)को सूची:

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	मोहन राई ९८४१४५५८७४	देवी प्रसाद सुवेदी ९८५२०६१४३०	
२	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ्ग ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९१११	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
३	पाख्रीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग ९८५२०५३६१५	गोर्खवहुर तामाङ ९८५२०४३१११	वसन्तराज निरौला ९८५११६७८२७
४	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०१२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०१२१	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
५	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रबहादुर सुब्बा ९८४०७७६१३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
६	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
७	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८१६००६४६५
८	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६१९०१	मनोजकुमार राय ९८५२०६१९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
९	हुसाडेक नेपाल	सरोज भुजेल ९८५२०६०६०९	खेमराज थापा ९८४२०७१०४६	

झ. विषयगत क्षेत्र आपतकालिन पूर्णलाभ कार्यक्रम

उद्देश्य विपद् पश्चात पुनस्थापना तथा पुन निर्माणमा सहजता कायम गर्ने ।

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय जिल्ला समन्वय समिति, धनकुटा

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची

क्र. सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	स.व्या. को टेलिफोन नम्बर, ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला समन्वय समिति			
२	धनकुटा नगरपालिका	चिन्तन तामाङ ९८५२०७०९९९	मुक्तिनाथ सुवेदी ९८५२०३९९९९	उपेन्द्र खनाल ९८५२०५०५०४
३	पाखीबास नगरपालिका	ज्ञान बहादुर गुरुङ ९८५२०५३६९५	गोर्खबहादुर तामाङ ९८५२०४३९९९	वसन्तराज निरौला ९८५९९६७८२७
४	महालक्ष्मी नगरपालिका	ध्रुवराज राया ९८५२०७०९२३	निलकण्ठ विश्वकर्मा ९८५२०७०९२९	मनोज तामाङ ९८५२०७७७८४
५	छथरजोरपाटी गाउँपालिका	छत्रबहादुर सुब्बा ९८४०७७६९३२	जितमान जिमि ९८५२०७५०६०	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ ९८५२०७५००५०
६	सहिदभूमि गाउँपालिका	मनोज राई ९८५२०८०७०८	नविन कार्की ९८५२०६४५३५	हरीकुमार राई ९८५२०५०६८२
७	चौविसे गाउँपालिका	राजकुमार लिम्बु ९८४७२२४६५९	परसुराम दहाल ९८५२०६२४०२	सन्दिप थापा ९८९६००६४६५
९	साँगुरीगढी गाउँपालिका	जितेन्द्र रुम्दाली राई ९८५२०६९९०९	मनोजकुमार राय ९८५२०६९९४०	द्रोणप्रसाद राई ९८५२०६२०३३
१०	नेपाली सेना	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२९७३९	सह सेनानी खेमबहादुर भण्डारी ९८६५९३४८४५	सेनानी गोरे गुरुङ ९८६०३९९०९९
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुँवर ९८५९२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५९२८९०६५
१२	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक बहादुर बलामी ९८५९२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६

१३	निर्माण व्यवसायिक संघ	प्रकाश राई ९८५२०५०७७०		
१४	मानव अधिकार संस्था	ईश्वर थापा ९८५२०५३९४९		
१५	डिभिजन बन कार्यालय	भरतवावु श्रेष्ठ ९८५२०५०५२९	राजन राई ९८५२०८०२८२	
१६	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	शिवनन्दन यादव ९८४२७४२६१९	प्रकाश लिम्बु ९८५२०५२६५९	
१७	खाद्य अनुसन्धान तथा गुणस्तर कार्यालय	आनन्द डंगोल ९८५२०६१३७६	सुशिल कोईराला ९८५२०७१३७६	

५.८ सम्भावित विपद र सोको प्रतिकार्य सम्बन्धी अपनाउनु पर्ने विवरण/जानकारी

महिना	सम्भावित विपदहरू	उद्देश्य	क्षतिकम गर्न गरिने कार्यहरू
साउन/भदौ/असोज /जेठ/असार	१) अतिवृष्टी २) बाढी पहिरो ३) महामारी ४) चट्याङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकोषबाट हुनसक्ने जोखिम घटाउन र सुरक्षित रहने • किटजन्य रोगबाट बच्ने • चेतनामुलका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सम्भावित विपदको जोखिममा रहेका समुदाय र परिवारले खाद्यान्न तथा महत्वपूर्ण सामग्रीहरू सहितको आपतकालिन झोला तयारी अवस्थामा राखौं, ➤ प्रभावितहरूलाई छिटो राहत सामग्री वितरण गर्न विभिन्न निकायसँग समन्वय गरौं । ➤ झुलको प्रयोग गर्ने ➤ घर वरिपरी पानी जम्ने खाडलहरू पुर्ने, सरसफाई गर्ने, ➤ डेंगु लामखुट्टे फोहोर पानीमा बस्ने भएकोले टायर, गमला आदीमा जमेको वा घरवरीपरी जमेको पानी हटाउने, ➤ जनचेतना अभिवृद्धी गर्ने र स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने । ➤ झाडा पखाला हुन नदिन शुद्ध पिउने पानी (उमालेर वा शुद्धिकरण गरेर) खाने बानी बसालौं,

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ घर, आँगन, चोक सफा राखौं र दिशा पिसाव चर्पीमा नै गर्ने बानी बसालौं, ➤ खाना पकाउनु, खानु, खुवाउन अगी र फोहोर छोए पछि हात साबुन पानीले मिचिमिची धुने गरौं, ➤ बासी सडेगलेका, झिंगा भन्किएका र खुल्ला राखिएका असुरक्षित खानेकुरा नखाऔं, ➤ लामखुट्टेको टोकाईबाट जोगिन घर वरिपरी सफा राखौं र झुलको प्रयोग गरौं । ➤ दीर्घकालिन रूपमा विकासका पूर्वधारहरूको योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने, ➤ फोहोर व्यवस्थापनमा वैज्ञानिक पद्धती अवलम्बन गर्ने, सामुदायिक छलफल तथा जनचेतना एंव वहस-पैरवी सञ्चालन ।
माघ/फागुन/चैत्र/ वैसाख	<ul style="list-style-type: none"> १) हावाहुरी २) चट्याङ ३) आगलागी 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकोषबाट हुनसक्ने जोखिम घटाउन सुरक्षित रहने • चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • वैकल्पिक उर्जा (जस्तै गोबर ग्याँस तथा सुधारिएको चुल्हो) को प्रयोग गर्ने, • बन संरक्षण तथा वृक्षारोपन गरौं, • अग्नीरिखा निर्माण गर्ने • विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायको क्षमता विकासमा लगानी गर्ने
वर्षभरी	<ul style="list-style-type: none"> १) भुकम्प २) महामारी ३) आगलागी 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकोषबाट हुनसक्ने जोखिम घटाउन सुरक्षित रहने • किटजन्य रोगबाट बच्ने • चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भुकम्प उथ्थानशील संरचना निर्माण गर्न प्रवर्द्धनात्मक कार्य गर्ने ➤ धरवरपरको वातावरण सफा राख्ने ➤ सामुदायिक बन समितिहरूलाई जिम्मेवार बनाउने ➤ समुदायस्तरमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरू निर्माण गरी प्राथमिक प्रतिकार्य त्यहीबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउने ➤ सम्भावित विपदको जोखिममा

			रहेका समुदाय र परिवारले खाद्यान्न तथा महत्वपूर्ण सामग्रीहरू सहितको आपतकालिन झोला तयारी अवस्थामा राखौं,
--	--	--	--

५.९ सम्भावित प्रकोप र प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी अपनाउनु पर्ने विवरण जानकारी पात्रो

महिना	संभावित विपदहरू	प्रकोपका संकेतहरू	ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू	पूर्वतयारीका लागि गर्नु पर्ने कार्यहरू
साउन/भाद्र/ आश्विन/जेठ /असार	अतिवृष्टी वाढी पहिरो महामारी	थोरै समयमा धेरै पानी पर्नु र लामो समय सम्म पानी परिरहनु जमिनमा धाजा फाट्नु खोलानालामा पानीको बहाव बढ्नु र जमिन कटान गर्नु भिरालो जमिनमा पहिरो जानु झाडा पखाला तथा अन्य रोग फैलनु पानीको मुल अचानक फुट्नु	खोला नाला ढलहरूमा सहज बहाव बनाउन प्रयत्न गर्ने खोला किनार तथा पहिरो जान सक्ने ठाउँका वासिन्दालाई अन्यत्र सुरक्षित ठाउँमा सार्ने व्यवस्था मिलाउने महामारी फैलन नदिन खानेपानी रसरसफाइमा विशेष ध्यान दिने पानीका मुहानहरू सफा गर्ने विभिन्न सरुवा रोग लाग्न नदिन सचेतना अपनाउने र स्वस्थ खानेकुरामा विशेष ध्यान दिने	वृक्षारोपण गर्ने गराउने संकटाभिमुख क्षेत्रको पहिचान गर्ने विद्युत लाइन व्यस्थित गर्ने सुद्ध पानीको व्यवस्थापन गर्ने खोला किनारका तटबन्ध मर्मत गरी व्यवस्थापन गर्ने खोलानाला, ढल र नहरका बाधक वस्तु हटाउने उद्धार तथा राहत सामग्री तथा कोषको व्यवस्थापन गर्ने पूर्व सुचना प्रणालीको व्यस्थित विकास गर्ने संचार माध्यमबाट प्रचारप्रसार गर्ने सरसफाईका क्रियाकलाप संचालन गर्ने प्रकोप जाखिम सम्बन्धी सचेतना वृद्धि गर्ने

माघ/फागुन/ चैत्र/वैसाख	आगलागी हावाहुरी चट्याड	सुख्खा समय वढ्दै जानु, वर्षा कम हुनु	जनचेतना बढाउने, सामुदायीक वन समितिको क्रियकशीलता बढाउने, अग्नी रेखा र पानीपोखरी निर्माण गर्ने	अग्नी नियन्त्रण सामग्रीको भण्डारण, पानीको भण्डारण, दमकलको व्यवस्था
वर्षभरी	भुकम्प महामरी आगलागी	सुख्खा समय वढ्दै जानु वर्षा कम हुनु	जनचेतना बढाउने, सामुदायीक वन समितिको क्रियकशीलता बढाउने, अग्नी रेखा र पानीपोखरी निर्माण गर्ने र भुकम्प प्रतरोधी संरचना निर्माण	पानीको भण्डारण, दमकलको व्यवस्था, खुला क्षेत्रको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय तहले भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण तालीम गराउने

५.१० विपद्को पूर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्ययोजना

क. विपद् पुर्वतयारी सम्बन्धी कार्ययोजना

सञ्चालन गतिविधिहरू	समयावधि	जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरू
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक	अर्धवार्षिक रूपमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
विपद् उत्थानशील निजी संरचना निर्माणमा जोड	निरन्तर	स्थानीय तह
सामुदायिक स्तरमा विपद् समिति निर्माण	निरन्तर	स्थानीय तह
DEOC र LEOC बीच सहकार्य समन्व	हरेक त्रैमासिक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
क्षमता विकास र विपद् समाग्रीको संग्रह	निरन्तर	सुरक्षा निकार र स्थानीय तह
सुरक्षा निकायमा QRT को तयारी अवस्था,	निरन्तर	सुरक्षा निकाय
गुणस्तरीय पुर्वाधार निर्माणमा जोड	निरन्तर	सबै सरकारी निकाय
जनचेतना अभिवृद्धि	निरन्तर	स्थानीय तह
अग्नीरेखा निर्माण	निरन्तर	वन डिभिजन कार्यालय र सामुदायीक वन समिति
सामुदायीक वन समितिको क्रियाशीलता वृद्धि	निरन्तर	वन डिभिजन कार्यालय

ख. विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्ययोजना

समयावधि	सञ्चालन गतिविधिहरू	जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरू
० देखी १ घण्टा भित्र	विपद्को जानकारी दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	विपद् सम्बन्धी प्रतिकार्यको निर्देशन दिने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती, स्थानीय तह,
	खोज तथा उद्धारको लागी तत्काल निर्देशन दिने र सुरक्षा निकाय परिचालन हुने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समीती र सुरक्षा निकायहरू
	विपद्को यर्थाथ सुचना तथा उद्धार प्रयासको जानकारी	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र

	सार्वजनीक रुपमा प्रवाह गर्ने ।	
	विद्युतिय संचारका सबै माध्यममा एकै पटक स्वतः आपतकालीन सन्देश आउने प्रणाली स्थापना गरी संचालनमा ल्याउने ।	जिल्लाको संचार माध्यमहरू, नेपाल टेलिकम
० देखी १० घण्टा भित्र	विपद्को घटना र प्रभावित क्षेत्रको प्रारम्भिक विवरण तयार गरी सूचना प्रवाह गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	विपद् व्यवस्थापन समिति को बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	जनतालाई सचेत गराउन रेडियो टेलिभिजन छोटकरी सुचना सेवाका माध्यमबाट तथ्यगत पूर्व चेतावनी आपतकालीन चेतावनी भए, गरेका उद्धारका प्रयासहरू तथा सार्वजनीक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने । यस्ता सूचना आवश्यकता अनुसार नियमित रुपमा प्रवाह गर्ने	जिल्ला र स्थानीय तहका आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रहरू, स्थानीय एफएमहरू, दुरसंचार
	विपद् व्यवस्थापन समितीको बैठक बोलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष
० देखी २४ घण्टा भित्र	महामारी विपद्का सम्बन्धमा मानिसमा हुने महामारी अवस्थाको जानकारी दिने तथा प्रतिकार्य सुरु गर्ने	अस्पताल, स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र नीजी अस्पतालहरू अनि सम्बन्धीत निकाय
	पशुमा हुने महामारीका सम्बन्धमा व्यवस्थित गर्नका लागि निर्देशन तथा समन्वय गर्ने	स्थानीय तह र पशुसेवा केन्द्र
	राहत वितरण समन्वय तथा सहजीकरण समिती गठन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, ने.सो.रे.
	पिडितलाई तत्काल आश्रय स्थल सम्म पुऱ्याउन खोज तथा उद्धार समुहलाई परिचालन गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरू
	पिडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटना स्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, नेपाली सेना र ने.सो.रे.
	पिडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटना स्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, नेपाली सेना र ने.रे.सो
	सिकिस्त घाइतेलाई तत्काल उपचारका लागि अस्पताल पठाउने र उपचार सुरु गर्ने ।	सुरक्षा निकाय र अस्पतालहरू
	विपद् प्रभावितको क्षतिको प्रारम्भिक स्वरुपको द्रुत लेखाजोखा गर्ने ।	नेपाल सरकारको प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	विषयगत क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,
	पिडितहरूलाई नजिकको आश्रय स्थल तथा क्यापसहरूमा पठाई भिड नियन्त्रण गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरू र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
० देखी ४८	विपद् पिडित र प्रभावितका लागि खाद्य तथा गैह्र खाद्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उद्योग वाणिज्य

घण्टा भित्र	सामग्री उपलब्ध गराउने ।	संघ
	राहत सामग्रीको ढुवानी र विपद् प्रभावितहरूलाई सहज वितरणको कामलाई कार्यान्वयन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय र रेडक्रस
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, विपद् प्रभावितको आश्रयस्थल तथा शिविर र विद्यालयहरूमा आधारभूत क्षेत्रमा विद्युत सेवा उपलब्ध गराउने ।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण
	प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी अस्पतालको स्थापना गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय धनकुटा र स्वास्थ्य केन्द्रहरू
	ठोस तथा प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने तथा नष्ट गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	क्षतिको प्रारम्भिक लेखाजोखा गरी शीघ्र प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	मृत पशुहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
	विपद् प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी आवाश्यक खाद्यान्न आवाश र स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र उद्योग वाणिज्य संघ
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम शवको व्यवस्थापन गर्ने	नेपाल प्रहरी
	महिला हिंसाका गतिविधिका सम्बन्धमा विशेष निगरानी राख्ने, समावेशिकरणको प्रबन्ध मिलाउने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ तथा हुसाडेक नेपाल धनकुटा रेडक्रस
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	विपद् प्रभावितलाई आश्रयस्थलको व्यवस्था गरी आवाश्यक खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामग्री वितरण गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उद्योग वाणिज्य संघ
७ दिन देखि २ साता भित्र	खुल्ला क्षेत्रका रूपमा घोषित वा पहिचान गरिएको स्थानमा आश्रयस्थल तथा शिविरको संचालन गर्ने ।	स्थानीय तह
	आश्रय स्थल तथा शिविरका बालबालिकाको लागी सेवाहरू प्रबन्ध गर्ने ।	स्थानीय तह
	पूर्णलाभका क्रियाकलापहरूको विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	जिल्ला समन्वय समिति,
२ साता देखि १ महिना भित्र	पूनः निर्माण तथा पूर्णस्थापना गर्ने	जि स पूर्वाधार विकास कार्यालय.स.
	विद्यालय खुलाउन पहल गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ तथा स्थानीय तह
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ तथा रेडक्रस
	प्रतिवेदन तयार गरी केन्द्रमा पेश गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	समुदायलाई उत्थानशिल बनाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.स.	पालिकाको नाम	वडा नं.	शव दाह संस्कार स्थल	कैफियत
१	धनकुटा नगरपालिका	३	सिलढुङ्गा	
		९	मुलघाट	
२	चौविसे गाँउपालिका	१	चिसाङ्ग खोला, ओखल डाँडा, च्यान डाँडा, घोवि खोला, ल्याकिल डाँडा, सिमाना च्यानडाँडा	
		२	ओखल टार, खस्टार डाँडा, लामीटार, फोके डाँडा, ओखल घुप, डाँडागाँउ, निवरा डाँडा, फिलिङ्गडाँडा, तिरनिवा, फ्याडले डाँडा, छरुवा दोभान, चिहान डाँडा, कमी चिहान, पापी खोला, त्रिवेणी दोभान	
		३	कोहोलडाँडा, नयाखोला, त्रिवेणी सिस्ने दोभान, ठुल फङ्ग्याङ्ग, सराङ्गे डाँडा, जरुवा, जोर साँगोडाँडा, खैरेनीडाँडा	
		४	त्रिवेणीघाट, पाङ्मी चौतरा, याभारा दोभान घाट, डिहितार विश्रान्ती घाट, सल्लेरी डाँडा, माने डाँडा, वचुथुम्की डाँडा, गडगटे खोला, जोरसल्ला डाँडा	
		७	सिस्ने खोला दोभान, सेरजोम्वा, गोठे जङ्गल, मचिन्द्र सल्लेरी, सिम डाँडा, लोफदिन ओडदोखाध्यान डाँडा, देउराली च्यान डाँडा, गढे च्यान डाँडा	
३	सागुरीगढी गाँउपालिका	१	भगुवा सालघारी सामुदायिक बन, तडसडडाँडा सामुदायिक बन, विसौनी पाखा सामुदायिक बन, जोरथुम्कीसामुदायिक बन, देउराली, चनोटे	
		२	सन्तल सामुदायिक बन, सालघारी सामुदायिक बन, खेर्दुवा डाँडा तमोर आआफनो खेतवारी	
		३	कुमुवा तमोर दोभान, रघुवा दोभान-सवै आआफनो खेतवारी	
		४	सुरिक्लामडाँडा, एलेक्यु, मुलघाट आखेनी डाँडा,	
		५	ध्वजेडाँडा, थाम डाँडा, माने डाँडे, ओडारे डाँडा, तङ्गार बजेनी बनपाला, बेगना खुवाफोक खोखे कैलाश डाँडा, लाप्चेटार रघुवा खोदा खुकुवा खोला,	
		६	भेडेटार साँगुरीगढी, छोरी मोरङ्ग, नाम्जे कान्तिपुर,	
		७	माइने खेप गिद्धेखवपसामुदायिक बन, आस्कोट थलथले	

			सामुदायिक बन, गर्जुवा सामुदायिक बन तमोर र अन्य सवै आआफ्नो खेतवारी	
		८	डोरडोरे दोभान, सालखरी पोक्ला, घाटखाम, भालडुङ्गा डाँडा, बाघपाङ्गमा रुन्चेमा, धर्मडोर डाँडा, सिद्धकाया पाखासिद्ध डाँडा मेटीपाखा पाडा बुठी डाँडा,	
		९	लमपाते राकेगुरास सामुदायिक बन, जनकल्याण सामुदायिक बन, देउराली डाँडा, डडेनी लहरे डाँडा, विसाउने डाँडा पिपल झञ्ज्याङ्ग, बाहोम पाखा, गोलगिएन पाखा, आहाले डाँडा, अन्य सवै आआफ्नो खेतवारी	
		१०	केकाहा खेला, बन्धुवा डाँडा, नजिकैको सामुदायिक बन	
४	पाखिवास नगरपालिका		धनकुटा नगरपालिकाको ९ को तमोर नदी मुलघाट	
		४	राम्चे डाँडा	
५	महालक्ष्मी नगरपालिका	१	लक्ष्मी पखाले खोला घाट	
		२	लेगुवा लक्ष्मी घाट, लेगुवा खोला श्रीनागी घाट	
		३	माङ्गमाया अरुन नदी दोभान घाट	
		४	अरुण नदी विश्रान्ती घाट, अरुण नदी आशाको वगर घाट	
		५	फुलडाडा अरुण नदीघाट, माङ्गमाया अरुन नदी दोभान घाट,	
		७	माङ्गमाया सिस्ने ओखे माङ्गमाया	
		९	माङ्गमाया बाफे दोभान घाट, माङ्गमाया सिस्ने खोला दोभान घाट	
६	सहिदभुमी गाँपालिका			
७	छथरजोरपाटी गाँउपालिका		माङ्गमाया दोभान, नामजाङ्गघाट, याक्चाना घाट, त्रिवेणी दोभान, तेलिया छावा खोला दोभान, माङ्गमाया खेला	

५.१२ आवाश्यक सम्पर्क नम्बरहरु:

क. संघीय संसद र प्रदेशसभा सदस्य

क्र.स	नाम	पद	सम्पर्क नम्बर
१	मा.राजेन्द्र राई	प्रतिनिधि सभा सदस्य	९८५२०५०९९०

२	मा.निरन राई	प्रदेश सभा सदस्य	९८५२०५००२२
३	मा.इन्द्रमणि पराजुली	प्रदेश सभा सदस्य	९८५२०५०२७०
४	इन्दिरा थापा	प्रदेश सभा सदस्य	९८५१०६१२३०

ख. जिल्लास्थित सुरक्षा निकाय

क्र. सं.	निकाय	कार्यालय प्रमुखको नाम र सम्पर्क नं	सूचना अधिकारीको नाम र सम्पर्क नं	विपद् फोकल पर्सनको नाम र नं	कार्यालयको इमेल
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	थानेश्वर गौतम ९८५२०३७७७७	अञ्जन न्यौपाने ९८५२०७०१७७	गजेन्द्र रम्तेल ९८४२४७६२५६	daodhankuta@gmail.com
२	श्री भीमदल गण सल्लेरी ब्यारेक र सुरक्षा बेश भेडेटार	प्र.से. सुमन थापा ९८५२८२१७३१ सेनानी श्री चन्द्र प्रकाश उप्रेती ९८४८७२२४९३	सह सेनानी खेमवहादुर भण्डारी ९८६५१३४८४५	सेनानी गोरे गुरुड ९८६०३९९०११	
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, धनकुटा	प्र.उ. कृष्णप्रसाद कोईराला ९८५२०३५५५५	प्र.ना.उ. नरेन्द्र कुवँर ९८५१२८५५००	प्र.नि. अनिलकुमार शाह ९८५१२८१०६५	dhankutaoperation1@gmail.com
४	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं ६ गुल्म हे. छिन्ताङ्ग	स.प्र ना.उ.दिपक वहादुर बलामी ९८५१२७२२०८	स.प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	प्र.नि.विश्वनाथ पोखरेल ९८४९६३७०४६	apfchhintangco1@gmail.com
५	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय				
६	ईलाका प्रशासन	सुरेन्द्र खड्का	कपिश्वर कुमार महतो	सुरेन्द्र खड्का ९८५२०६१२६०	

कार्यालय	१८५२०६१२६०	१७४६६९०५८३		
----------	------------	------------	--	--

ग. जिल्ला समन्वय समिति

क्र.सं .	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
१	श्री निरन तामाङ्ग	प्रमुख	१८५२०५०००५
२	श्री साबित्रा राई	उपप्रमुख	१८५२०५०७५६
३	श्री मुक्तिनाथ सुवेदी	जिल्ला समन्वय अधिकारी	१८५२०४४२२२

घ. धनकुटा नगरपालिका नगरकार्यपालिका कार्यालय

क्र.सं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.	स्थानीय तह
१	श्री चिन्तन तामाङ	नगर प्रमुख	9852070999	धनकुटा नगरपालिका
२	श्री भीमा देवी खनाल	उपप्रमुख	9852070888	धनकुटा नगरपालिका
३	श्री मुक्तिनाथ सुवेदी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852039111	धनकुटा नगरपालिका
४	श्री ओङ्द तामाङ	वडा अध्यक्ष	9842109393	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. १
५	श्री लोक बहादुर आले	वडा सचिव	9842338990	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. १
६	श्री चन्द्रलाल तामाङ	वडा अध्यक्ष	9842037424	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. २
७	श्री नागरायण रायमाझी	वडा सचिव	9842033747	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. २
८	श्री विकास घिमिरे	वडा अध्यक्ष	9852050323	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ३
९	श्री नेत्र प्रसाद काफ्ले	वडा सचिव	9852055157	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ३
१०	श्री जमशेर राई	वडा अध्यक्ष	9852070745	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ४
११	श्री चन्द्रकला पाण्डे	वडा सचिव	9862009948	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ४
१२	श्री धन कुमार राई	वडा अध्यक्ष	9842061619	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ५
१३	श्री मञ्जु कार्की	वडा सचिव	9842536073	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ५
१४	श्री मिलन कुमार खड्गी	वडा अध्यक्ष	9842040521	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ६
१५	श्री छत्र बहादुर कार्की	वडा सचिव	9852057695	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ६
१६	श्री रोशेष श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	9852050361	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ७
१७	श्री सुमित प्रधान	वडा सचिव	9842156535	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ७

१८	रस बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9842070631	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ८
१९	मन कुमारी लिम्बु	वडा सचिव	9842450188	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ८
२०	श्री टंक प्रसाद रोइला	वडा अध्यक्ष	9842112475	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ९
२१	श्री रीता पाण्डे	वडा सचिव	9849598237	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. ९
२२	श्री नगेन्द्र पाण्डे	वडा अध्यक्ष	9842061677	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. १०
२३	श्री कमला थापा	वडा सचिव	9842454085	धनकुटा नगरपालिका वडा नं. १०

ड. महालक्ष्मी नगरपालिका नगरपालिका कार्यालय

☐	श्री धुवराज राया	नगर प्रमुख	9852070123	महालक्ष्मी नगरपालिका
☐	मञ्जु कुमारी कार्की(अधिकारी)	उपप्रमुख	9852070124	महालक्ष्मी नगरपालिका
☐	श्री निलकण्ठ विश्वकर्मा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852070121	महालक्ष्मी नगरपालिका
☐	श्री टेक बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	9842158805	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. १
☐	श्री भेष नारायण पौडेल	वडा सचिव	9851190276	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. १
☐	श्री पदम राज रखाल	वडा अध्यक्ष	9842305999	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. २
☐	श्री बाबुराम कटुवाल	वडा सचिव	9842254547	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. २
☐	श्री राम चन्द्र थापा	वडा अध्यक्ष	9863703592	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ३
☐	श्री खड्ग बहादुर कार्की	वडा सचिव	9862150740	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ३
☐	श्री सुक्र बहादुर बुढाथोकी	वडा अध्यक्ष	9842476411	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ४
☐	श्री सुजित कुमार विश्वास	वडा सचिव	9852080266	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ४
☐	श्री सन्त बहादुर कुँवर क्षेत्री	वडा अध्यक्ष	9815357206	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ५
☐	श्री डम्बर बहादुर थापा	वडा सचिव	9852061946	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ५
☐	श्री शिव राज विश्वकर्मा	वडा अध्यक्ष	9842590255	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ६
☐	श्री नर बहादुर महतरा	वडा सचिव	9847932780	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ६
☐	श्री नेत्र बहादुर अधिकारी	वडा अध्यक्ष	9842950755	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ७
☐	श्री खगेन्द्र पौडेल	वडा सचिव	9852050728	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ७
☐	श्री राम बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष	9852050331	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ८

☐	श्री अन्जय कुमार यादव	वडा सचिव	9862802301	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ८
☐	श्री टेक बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	9842116016	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ९
☐	श्री दुर्गा कुवर	वडा सचिव	9866872461	महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं. ९

च. पाखीबास नगरपालिका

☐	श्री ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग	नगर प्रमुख	9852053615	पाखीबास नगरपालिका
☐	श्री नम्रता गौतम	उपप्रमुख	9842317572	पाखीबास नगरपालिका
☐	श्री गोर्खवहुर तामाङ	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852043111	पाखीबास नगरपालिका
☐	श्री भोगेन्द्र पाण्डे	वडा अध्यक्ष	9861383071	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. १
☐	श्री हरि प्रसाद गौतम	वडा सचिव	9852053633	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. १
☐	श्री चुडामणि पुलामी	वडा अध्यक्ष	9842258462	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. २
☐	श्री ठगेन्द्र प्रसाद अधिकारी	वडा सचिव	9852050930	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. २
☐	श्री सरोज राई	वडा अध्यक्ष	9810429306	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ३
☐	श्री रिता राई	वडा सचिव	9852061554	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ३
☐	श्री सन्तोष मानन्धर	वडा अध्यक्ष	9814317231	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ४
☐	श्री इन्दु भुसाल	वडा सचिव	9842350801	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ४
☐	श्री महेश राई	वडा अध्यक्ष	9803062283	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ५
☐	श्री संजय राई	वडा सचिव	९८५२०५३९३३	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ५
☐	श्री देवेन्द्र गुरागाई	वडा अध्यक्ष	9852040984	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ६
☐	श्री सकुन्तला राई	वडा सचिव	9852071400	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ६
☐	श्री देवेन्द्र बहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	9842950963	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ७
☐	श्री राजेन्द्र तामाङ्ग	वडा सचिव	9852053550	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ७
☐	श्री गजेन्द्र बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9842274725	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ८
☐	श्री दिपेन्द्र गौतम	वडा सचिव	9852061553	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ८
☐	श्री सम्झना आले	वडा अध्यक्ष	9860669808	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ९
☐	श्री कमला पाण्डे	वडा सचिव	9852077043	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. ९

□□	श्री हरि बहादुर खत्री	वडा अध्यक्ष	9852085811	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. १०
□□	श्री दिनेशचन तिमिसिना	वडा सचिव	9852021490	पाखीबास नगरपालिका वडा नं. १०

छ. साँगुरीगढी गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

□	जितेन्द्र राई	अध्यक्ष	9852061901	साँगुरीगढी गाउँपालिका
□	श्री मुना राई	उपाध्यक्ष	9852061902	साँगुरीगढी गाउँपालिका
□	श्री मनोज कुमार ठाकुर	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852061940	साँगुरीगढी गाउँपालिका
□	श्री गोविन्द लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9852070100	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. १
□	श्री जेनिश मगर	वडा सचिव	9862196568	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. १
□	श्री योगेन्द्र कुमार इवाहाड	वडा अध्यक्ष	9852047835	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. २
□	श्री जेनिश मगर	वडा सचिव	9862196568	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. २
□	श्री टेक बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9852031680	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ३
□	श्री दिपक बास्तोला	वडा सचिव	9805338281	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ३
□□	श्री जीवन कुमार लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9852089274	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ४
□□	श्री गणेश भण्डारी	वडा सचिव	9842593509	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ४
□□	श्री खड्ग बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9852064273	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ५
□□	श्री गणेश भण्डारी	वडा सचिव	9842593509	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ५
□□	श्री यम कुमार मगर	वडा अध्यक्ष	9815326771	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ६
□□	श्री पोषण श्रेष्ठ	वडा सचिव	9805320498	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ६
□□	श्री पूर्ण बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9800926928	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ७
□□	श्री लक्ष्मी चौधरी	वडा सचिव	9852062843	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ७
□□	श्री हृदय प्रसाद नारायण राई	वडा अध्यक्ष	9810566740	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ८
□□	श्री कोपिला पौडेल	वडा सचिव	9852070639	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ८
□□	श्री जीत बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9842149974	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ९
□□	श्री सन्तोष लिम्बु	वडा सचिव	9852021400	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. ९
□□	श्री एक बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9747325360	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. १०
□□	श्री सन्तोष लिम्बु	वडा सचिव	9852021400	साँगुरीगढी गाउँपालिका वडा नं. १०

च. सहिदभूमी गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

☐	श्री मनोज राई	अध्यक्ष	9852080708	सहिदभूमि गाउँपालिका
☐	श्री रत्नेश्वरी राई	उपाध्यक्ष	9807040010	सहिदभूमि गाउँपालिका
☐	श्री लोचन प्रसाद दाहाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852064535	सहिदभूमि गाउँपालिका
☐	श्री रमेश राई	वडा अध्यक्ष	9842220661	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री सुमित रामा	वडा सचिव	9852080101	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री खगेन्द्र राई	वडा अध्यक्ष	9842062448	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. २
☐	श्री टंक प्रसाद राई	वडा सचिव	9852061725	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. २
☐	श्री होमनाथ राई	वडा अध्यक्ष	9807006161	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री बम बहादुर राई	वडा सचिव	९८६८३४५००१	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री भिम बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9842070857	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री राजेन्द्र राई	वडा सचिव	9852061649	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री सन्तोष राई	वडा अध्यक्ष	9862281192	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री राजकुमार राई	वडा सचिव	9852080010	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री हेम कुमार राई	वडा अध्यक्ष	9852080106	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ६
☐	श्री पदम प्रसाद दाहाल	वडा सचिव	9852080306	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ६
☐	श्री बम बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	9852061151	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ७
☐	श्री झनकलाल राई	वडा सचिव	9805328748	सहिदभूमि गाउँपालिका वडा नं. ७

छ. छथर जोरपाटी गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

☐	श्री छत्र बहादुर सुब्बा	अध्यक्ष	9840776132	छथर जोरपाटी गाउँपालिका
☐	श्री गिता गुरुङ खेवा	उपाध्यक्ष	9851137767	छथर जोरपाटी गाउँपालिका
☐	श्री जितमान जिमी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852075060	छथर जोरपाटी गाउँपालिका
☐	श्री गोविन्द लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9842046342	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री चन्द्र सुवेदी	वडा सचिव	9842187220	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री कृष्ण मगर	वडा अध्यक्ष	9869321228	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. २

☐	श्री मन्जु धिताल	वडा सचिव	9842218223	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. २
☐	श्री ज्ञान बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9842329093	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री रुद्र थापा मगर	वडा सचिव	9862053494	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री टंक बहादुर घिसिङ	वडा अध्यक्ष	9842070782	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री शंकर प्रसाद ओझा	वडा सचिव	9852050882	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री डिक बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9866598392	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री विमलला श्रेष्ठ	वडा सचिव	9852062363	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री दिपक गुरुङ	वडा अध्यक्ष	9842111141	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ६
☐	श्री होम बहादुर थापा	वडा सचिव	9852036434	छथर जोरपाटी गाउँपालिका वडा नं. ६

ज. चौबिसे गाउँपालिका गाउँपालिका कार्यालय

☐	श्री राज कुमार लिम्बु	अध्यक्ष	9826411031	चौबिसे गाउँपालिका
☐	श्री टंक माया पाङ्गमी मगर	उपाध्यक्ष	9842259571	चौबिसे गाउँपालिका
☐	श्री पशुराम दाहाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	9852062402	चौबिसे गाउँपालिका
☐	श्री दिपक कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	9852061115	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री नरेन्द्र मगर	वडा सचिव	026-512044	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. १
☐	श्री एनोज तुम्सा	वडा अध्यक्ष	9842207472	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. २
☐	श्री दुर्गा सिं आले मगर	वडा सचिव	9842165097	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. २
☐	श्री मदन तुम्सा	वडा अध्यक्ष	9852061093	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री मनोज देउजा	वडा सचिव	9862327726	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ३
☐	श्री लोकेन्द्र मगर	वडा अध्यक्ष	9811328809	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री मनोज देउजा	वडा सचिव	9862327726	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ४
☐	श्री तारावीर याखा	वडा अध्यक्ष	9810507898	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री सर्मिला बुढाथोकी	वडा सचिव	9862195942	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ५
☐	श्री आशिष लिम्बु	वडा अध्यक्ष	9817332664	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ६
☐	श्री गोपाल बहादुर राई	वडा सचिव	9842103773	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ६
☐	श्री रुद्र प्रसाद जेम्जोङ्ग	वडा अध्यक्ष	9842071493	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ७
☐	श्री सर्मिला बुढाथोकी	वडा सचिव	9862195942	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ७
☐	श्री वेनु याखा	वडा अध्यक्ष	9866797933	चौबिसे गाउँपालिका वडा नं. ८

झ. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी धनकुटा शाखा

१.	जिल्ला शाखाको ठेगाना	धनकुटा नगर पालिका वार्ड नं५ ., कर्मिटार
२.	जिल्ला शाखाको फोन नं .	०२६५२२३५२—, ०२६५२२१०२—
	एम्बुलेन्स सेवा	९८६२३२७५४५, ९८०४३३७६५९ र ९८६२२०१२३०, ९८०४३३३९५९
	इमेल	Nrcsdhankuta2015@gmail.com

क्र.सं.	पद	पदाधिकारीको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	सभापति	श्री छत्रकुमार श्रेष्ठ	पाखीवास न.पा. ५	९८५२०५०५५६ ९८२४३१८५९०
२	निवर्तमान सभापति	श्री हरिकुमार राई	साँगुरीगढी गा.पा. ९	९८४२११७५०३
३	उपसभापति	श्री देवीकुमारी याखा	साँगुरीगढी गा.पा. ३	९८४२०५४१२६
४	उपसभापति	श्री ठगेन्द्रप्रसाद अधिकारी	पाखीवास न.पा. २	९८५२०५०९३०
५	मन्त्री	श्री रामकुमारी राई	धनकुटा न.पा. ३	९८४०९७५६८४
६	कोषाध्यक्ष	श्री मुकुन्दप्रसाद भण्डारी	धनकुटा न.पा. ३	९८४२०६१६८६
७	उपमन्त्री	श्री शान्तीला तामाङ्ग	छथरजोरपाटी गा.पा. ४	९८४२५९६४८५
८	उपकोषाध्यक्ष	श्री भीमकला श्रेष्ठ	छथरजोरपाटी गा.पा. ५	९८५२०५०५७५
९	सदस्य	श्री कल्पना राई	धनकुटा न.पा. ५	९८४२०६२२३९
१०	सदस्य	श्री मैया खड्का भण्डारी	महालक्ष्मी न.पा.४	९८४२३०१३०७
११	सदस्य	श्री चन्द्रकला लामा चापागाई	पाखीवास न.पा. १	९८४२२७७०३१
१२	सदस्य	श्री त्रिलोचन घिमिरे	साँगुरीगढी गा.पा. ५	९८४२०६०६१९
१३	सदस्य	श्री रविन्द्र न्यौपाने	चौबिसे गा.पा. ५	९८५२०५००६०
१४	सदस्य	श्री धिरेन्द्र थिङ्ग	धनकुटा न.पा. १	९८४२५१८९५१
१५	सदस्य	श्री अस्मिका राई	धनकुटा न.पा. ६	९८४२०८४६४३

१६	सदस्य	श्री रमेशकुमार राई	पाखीवास न.पा. ६	९८१३०३७२०४
१७	सदस्य	श्री चन्द्रकृष्ण ठकुरी	धनकुटा न.पा. १	९८१९३८४६७५
१८	सदस्य	श्री लोकेन्द्रप्रसाद चापागाई	छथरजोरपाटी गा.पा. ६	९८४२३१३६०८